

ŽELEZAR

JESENICE, 5. februarja 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 5

Predlog akcijskega programa za leto 1966

Komisija za spremljanje akcijskega programa je na osnovi gradiva s seminarjev, predlogov delovnih enot in neizpolnjenih sklepov sestavila naslednji program, ki naj bo osnova za intenzivno delo v kolektivu.

Komisija meni, da je treba akcijski program stalno dopolnjevati ter mora biti do-

volj elastičen. Vsi ukrepi naj bodo prežeti z osnovno idejo, da je treba doseči osnovne cilje akcijskega programa. Da bi te cilje na vsak način tudi dosegli, je treba po potrebi med letom menjati tudi poti.

Štabne službe in delovne enote morajo vsake tri mesece akcijski program dopolnjevati z novimi boljšimi predlogi zato, da bi prišli do boljših rezultatov.

Finančni in proizvodni plan podjetja sta tako sestavljena, da vsebujeta vse elemente za boljše delo v podjetju. Zaradi tega je treba, da vse štabne službe in delovne enote skrbijo za izpolnjevanje plana predvsem tistih asortimentov, ki so najbolj rentabilni

pri celotni proizvodnji s čim nižjimi stroški.

Da bi bilo poslovanje boljše, je treba, da osnovne naloge akcijskega programa iz leta 1965 ostanejo v veljavi tudi v akcijskem programu za letošnje leto in sicer:

1. zmanjšanje odsotnosti za 1 %;
2. povečanje izplena za 1 %;
3. večja produktivnost do konca leta do 15 %;
4. znižanje materialnih stroškov, kar je treba podrobneje določiti v akcijskih programih delovnih enot.

Štabne službe in delovne enote morajo sprejeti lastni akcijski program s konkretnimi ukrepi, s katerimi bodo lahko zagotovili izpolnjevanje osnovnih nalog.

Da bi bilo delo lažje, naj delovne enote in štabne enote upoštevajo naslednje okvirne naloge:

(Nadaljevanje na 2. strani)

V valjarni Bela so začeli

V nedeljo, 30. januarja, dopoldan so vžgali gorilnike globinske peči s tremi komorami. Začeli so sušiti peč, ki ima tudi do meter debele zidove. Vse je pripravljeno, tudi z varnostno požarne strani. Pri peči visi diagram sušenja in kurjenja, ki bo trajalo okrog 50 dni. Poleg instrumentov originalne naprave so nameščeni tudi začasni instrumenti, ki bodo zasledovali sušenje posebne mase, ki jo je začela izdelovati tovarna v Arandelovcu.

Uporabljena je bila že pri peči v žični valjarni in se je dobro obnesla. S to specialno maso, ki smo jo prej uvažali, so naphani (nabiti) gorilci tudi na Beli. Sušenje zahteva posebne pogoje. Tudi sušenje

šamotne opeke je zahtevno, posebno ker je bila opeka vzdana že v jeseni in vsebuje ogromno vezane in nevezane vlage (celo zmrznjene). Verjetno bo treba sušiti tudi rekuperator, ko bodo šli vsi

vlažni plini skozi njega. No, in še so činitelji, ki so narekovali dobo sušenja peči.

Na posebni skici 1 m x 1,5 meter imamo označeno shemo instalacij z označbo regulirnih organov.

Premostili smo vse objektivne (opravičljive in neopravičljive) težave zaradi mraza, materiala in ljudi.

Kakor se vidi na dežurni tabli, je organizirana zasedba ljudi posluževalcev in kontrolnih organov z občasno (Nadagjevanje na 3. strani)

Letošnja konferenca tovarniškega komiteja ZK je bila v petek, 28. januarja v dvorani Delavskega doma pri Jelenju

Mirko Zupan

Rekonstrukcija in njeno financiranje

Nekateri problemi rekonstrukcije in njenega financiranja so nam sicer bolj ali manj znani, vendar pa postajajo vse bolj pereči.

Po prvotnem programu bi morala biti rekonstrukcija že zaključena. Vse rekonstruirane naprave bi morale že obratovati (poskusno). Obratuje pa šele električna peč, kisikarna, vlečni stroji, več žerjavov, lokomotive, tirna povezava Jesenice-Javornik in del naprav jeklovleka. Valjarna Bela z blumingom in steckel ogrođjem bo začela obratovati v prvem polletju, žična valjarna in druga električna peč konec leta, naprave aglomeracije in re-

konstruirani plavži pa šele v letu 1967.

O vzrokih za zakasnitev del pri rekonstrukciji so govorili večkrat že vsi organi samoupravljanja, o zadevi pa je razpravljali tudi tovarniški komite ZKS. Vzroki za kasnitev žal niso vselej odvisni od nas, pač pa v znatni meri tudi od zunanjih dobaviteljev. Dobavne roke je znatno zamujala domača strojna industrija, še bolj pa so zastajali dobavitelji elektro opreme. V začetku leta 1965 smo seznanili z vzroki kasnitve del tudi odgovorne činitelje v SRS. Sklicevali smo skupne posvete, na katerih so nam dobavitelji dajali obljube, ki pa jih pozneje

že v 4. številki smo objavili izvleček iz poročila, ki ga je na letni konferenci Tovarniškega komiteja ZK železarne Jesenice prebral sekretar Franc Kobentar. Ker je bila razprava na konferenci zelo zanimiva in so diskutantje obravnavali številne aktualne probleme, smo za današnjo številko izbrali štiri razprave, vseh zaradi obširnosti ne moremo objaviti. Konference so se poleg delegatov udeležili tudi številni gostje, ki so prav tako sodelovali v razpravi.

niso držali. Pri nekaterih podjetjih imamo svojega predstavnika, ki stalno nadzoruje delo, vendar največkrat lahko ugotovi le zakasnitev in malomaren odnos do dogovorjenih rokov.

Nekaj očitkov gre tudi na naš rovaš. Nekajkrat smo zakasnil z dobavami naših izdelkov, ki so bili povod za kasnitev izdelave naročene opreme.

Nikakor ne moremo biti zadovoljni z odnosi, kakršni so danes med investitorjem in izdelovalci opreme. Izvajalci iščejo vzroke za neizvršene obveznosti vselej v višji sili, kamor prištevajo pomanjka-

nje materiala, deviz za uvoz dopolnilne opreme in reprodukcijskega materiala. Zato smo skušali doseči odobritev potrebnih deviznih sredstev in pri obojem smo običajno uspeli. Izvajalci pa so tako pridobljeni material večkrat vgradili v opremo za druge kupce in doživeli smo celo primer, da so za nas izdelano opremo izvozili.

V znatni meri vpliva na kasnitev tudi počasno urejanje kreditnih poslov s tujino. Posredi je običajno banka. Pri aglomeraciji se je nabava opreme zavlekla zato, ker smo bili usmerjeni na (Nadaljevanje na 4. strani)

Z letne konference TK ZKS

Franc Kobentar, sekretar TK ZKS

Regresi za letni oddih

V kratkem bo upravni odbor železarne razpravljala o letošnji obliki regresov za letni dopust oziroma oddih. Prepričani, da naj bo s tem seznanjen vsak član naše delovne skupnosti, objavljamo tri predloge, ki jih bo upravni odbor obravnaval.

V letošnjem letu bodo sestavljena sredstva za regresiranje letnega oddiha iz vsote 165 milijonov din, kar predstavlja 1,5% planiranih 11 milijard bruto osebnih dohodkov, ki smo jih doslej odvajali kot družbeni prispevek in iz 69 milijonov din neto, kolikor smo potrošili lansko leto v ta namen. Torej skupno 234 milijonov starih dinarjev. To so sredstva skupne porabe in zato delovne organizacije ne plačujejo družbenih prispevkov ter jih lahko v celoti uporabimo v rekreacijske namene.

Delitev teh sredstev mora biti urejena s posebnim pravilnikom, ki točno določa, pod kakšnimi pogoji in do kakšne višine je posameznik upravičen, seveda na podlagi čim bolj objektivnih kriterijev. Upoštevati moramo rezultate dela posameznika, njegove socialne razmere težavnost dela, delovne pogoje itd.

Kadrovski sektor predlaga tri načine od katerih je seveda treba osvojiti najbolj primerne. Pri vsakem naj bi izdvojili 30 milijonov dinarjev za izgradnjo rekreacijskega centra za tedenski in letni oddih v bližini Jesenic. Preostale 204 milijone dinarjev pa lahko razdelimo med člane kolektiva.

Po prvem načinu naj bi regres delili po pravilniku iz leta 1965 ter vsakemu upravičencu iznad štirih let starosti dodali po 9.000 dinarjev kot nadomestilo za K-15. Ta način upošteva tudi socialne razmere.

Drugi način, ki upošteva socialne razmere in načelo delitve po vloženem delu, temelji na tem, da bi dobil vsak član kolektiva regres v višini 30% lastnega mesečnega osebnega dohodka, izračunanega na osnovi trimesečnega povprečja. Povprečno bi delavci dobili 24.000 dinarjev, nepreskrbljeni svojci do 4 let starosti 3.000 dinarjev, starejši od 4 let 6.000 din in nepreskrbljeni zakonski tovariši 8.000 dinarjev.

Kadrovski sektor predlaga še tretji način, ki upošteva le načelo delitve po vloženem delu. Vsak delavec, zaposlen v naši delovni skupnosti, bi dobil ob odhodu na letni dopust 40% lastnega mesečnega osebnega dohodka, izračunanega na osnovi trimesečnega povprečja. V povprečju znese to 31.300 dinarjev.

Seveda je možnih še več načinov delitve. Lahko se odločimo, da vsa sredstva v celoti, torej vseh 234 milijonov starih dinarjev, razdelimo med zaposlene kot regres za letni oddih. Lahko pa se tudi odločimo, da vso to vsoto namenimo za izgradnjo rekreacijskega centra in s tem omogočimo slehernemu članu našega kolektiva rekreacijsko udejstvovanje v kateremkoli času in v katerikoli letni dobi.

Prav gotovo je ta odločitev pomembna, zato naj vsak član delovne skupnosti sodeluje pri odločanju, kakšen način naj bi bil najbolj primeren. To je bil tudi razlog, kot sem omenil že v uvodu, da objavljamo predlog.

-in

Predlog akcijskega programa...

(Nadaljevanje s 1. strani)

1. Vse naloge akcijskega programa, ki so bile že doslej sprejete, ostanejo v veljavi, dokler ne bodo izpolnjene. Še posebej velja to za program izobraževanja. Program je treba napraviti za vsako delovno enoto in za več let naprej. Sprejeti je treba pravilnik o penalizaciji izmečka. Izpopolniti in izboljšati kontrolo dohoda ter evidenco in skladiščenje materiala. Izdelati bo treba študijo o izplemu in sistemu zasledovanja produktivnosti. Dokončno je treba urediti malo prodajo odpadkov in poslovanje s stranskimi proizvodi. Prav tako bo treba izvesti revizijo sistema za premiranje stožnin.

2. Skrbeti je treba, da bodo nove naprave začele redno obratovati in jih izkoristiti za kvalitetno proizvodnjo in sicer: električno peč II — 29. 11., bluming 15. 3., steckel 11. 6., čiščenje polizdelkov 15. 3., rezanje in oblikovanje trakov 15. 6., žična valjarna 29. 11., jeklovlek 1. 8., žičarske naprave 1. 9., elektrodni oddelek 1. 3., 1. faza priprave rude 1. 10., vsklajevanje novih agregatov, zlasti jeklarne, valjarne Bela, profilne valjarne, valjarne tanke pločevine, valjarne debele pločevine in žične valjarne.

3. Akcijski program delovnih enot in služb je treba konkretizirati do delovnih skupin ali delovnih mest in osebno odgovornost povezati materialno s stimulacijo in penalizacijo.

4. Urediti je treba odnos in odgovornost med samoupravnimi in upravnimi organi. Prav tako odnose med posameznimi proizvodnimi delovnimi enotami in energetsko vzdrževalnimi DE.

5. CPD naj reorganizira delo skladno z novimi obrati in poveča odgovornost delovnih enot za poslovanje.

6. Nadaljevati je treba s poenostavljanjem proizvodne-

ga programa, kjer je to mogoče in ekonomsko opravičiti.

7. Dokončno moramo izvesti reorganizacijo vzdrževanja in energijske službe.

8. Izdelati je treba program novih vrst jekla in izdelkov ter uvesti brezpogojno tehnološko disciplino pri upoštevanju regulativov.

9. Izboljšati moramo obveščanje članov delovnih enot preko vodstva delovne enote.

10. Intenzivno je treba nadaljevati izdelovanje kalkulacij tudi za ostale izdelke in izdelati občasne ekonomske analize za posamezne izdelke.

11. Zmanjšati je treba število nesrečnih primerov, razmejiti odgovornost in intenzivno preveriti znanje posameznikov predvsem na ogroženih delovnih mestih. Poostriiti uporabljanje osebnih zaščitnih sredstev in uvesti periodične preglede za posamezne, posebno nevarne naprave (elektro in plinske), redno pregledovati in odpravljati pomanjkljivosti s posebnimi akcijskimi programi.

12. Določiti sankcije za kršenje predpisov in urediti sistem povračila škode, povzročene podjetju.

13. Vodstveni in tehnični kader mora skrbeti za racionalizacijo proizvodnje. Vsak asistent, obratovodja in njim po rangi enak je dolžan med letom izdelati študijo o izboljšanju tehnološkega procesa, povečanju rentabilnosti in podobno s temo, ki mu jo odobri predpostavljati.

14. Tehnično osebje naj preneša administrativno delo predvsem na administrativno osebje in se posveti izboljšanju tehnološkega procesa, gospodarstvu in izobraževanju posameznika na delovnem mestu.

15. Vodilni delavci in štabne enote morajo skrbeti, da bo zagotovljeno povečanje osebnih dohodkov vsaj do višine povečanih življenjskih stroškov.

16. Štabne službe morajo stalno spremljati gibanje osebnih dohodkov po DE in izdelati predlog za uravnavanje medsebojnih odnosov med DE. Stalno je treba dopoljevati sedanji sistem premiranja za prihranek na materialnih stroških in vključevati v sistem nove premijske osnove.

17. Dražja goriva moramo tudi v prihodnje zamenjavati s cenejšimi.

18. Ker so se povečale tarife za transport, je treba iskati nove možnosti za transport in poskušati znižati tarife za masovne artikle.

19. Samoupravni in upravni organi naj poskušajo doseči večjo strnjeno kolektivno tako v DE kot vse železarne in večjo privrženost posameznikov. Urejevati je treba medsebojne odnose. Kadrovski sektor bo izdelal posebno študijo.

20. Izdelati je treba terminski program za izdelavo notranjih predpisov in njihovo prilagoditev zakonskim predpisom. Zlasti so nujni predpisi, ki urejajo postopke in ukrepe proti kršiteljem reda, samoupravnih predpisov in sklepov.

21. Vzdrževalne delovne enote naj izdelajo lastni akcijski program po posameznih obratih oziroma napravah na osnovi analize dosedanjega vzdrževalnega dela.

22. Vodstva DE naj zadolžijo posamezne sodelavce, da pri samoupravnih organih prevzamejo funkcijo tajnika posamezne komisije in ostalih organov, da bi samoupravni organi lahko v roku opravljali naloge.

23. Do 1. aprila mora DSŽ sprejeti program prehoda na 42-urni delovni teden. Predlog morajo pravočasno pripraviti štabne službe.

24. Štabne službe naj pregledajo predloge o potrebnih sredstvih, ki so jih posamezne DE sprejele v svoj akcijski program in pripravijo odgovarjajoče predloge za samoupravne organe.

Novatorji - raci

Najnovejši ukrepi v zvezi z gospodarsko reformo nudijo vsakomur jasno sliko, da je neposredna proizvodnja najvažnejši element vsega bodočega razvoja in s tem tudi življenjskega standarda delovnega človeka. Da bi nam bila ta ugotovitev jasna, moramo analizirati vse faktorje, ki so v direktni zvezi s potekom proizvodnje, njenim napredkom oziroma stalnim naraščanjem. Med zelo važnimi in pomembnimi je tudi novatorstvo in racionalizatorstvo, saj dobro vemo, da ima v industrijsko najbolj razvitih državah zelo vidno vlogo.

Iz tehničnih biltenov industrijsko močno razvitih držav lahko vidimo, kako visoko cenijo in podpirajo racionalizatorsko in novatorsko dejavnost. Švedi na primer dajo tej de-

javnosti prav poseben poudarek, saj je udeležen avtor, najsi bo delavec, tehnik ali inženir, ki je svoj predlog koristno uveljavil, pri čistem dobičku tudi s 50%.

Iz našega dnevnega časopisja pa vidimo, da ta dejavnost pri nas že nekaj let pada. V preteklem letu je bilo pri zvezni upravi za patente prijavljenih 1886 iznajdb, od tega znanjih 1203, domačih pa le 683. Če to število razdelimo s številom prebivalcev pri nas, pride na vsakega 28.000. Jugoslovana ena tehnična izboljšava oziroma iznajdba. Iz teh podatkov je razvidno, kako daleč na repu smo pri razvoju te pomembne dejavnosti. To je vsekakor porazna ugotovitev za našo industrijo in gospodarstvo nasploh.

Z 20. redne seje delavskega sveta železarne

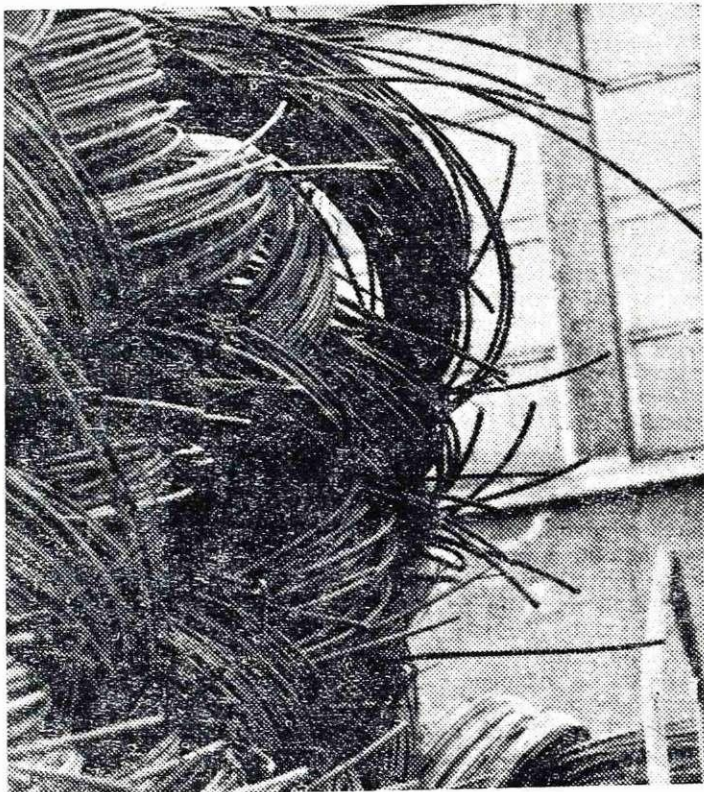
Izdelava patentirane žice

Ze vsa leta, odkar izdelujemo patentirano žico, smo imeli s posameznimi šaržami probleme in težave, vendar se je v zadnjem času stanje nekoliko popravilo in nismo imeli težav pri izdelavi žice

P 5 M, P 6 M in delno tudi s kvaliteto P 7 M. Odkar pa izdeluje nova ASEA električna peč šarže omenjene kvalitete, pa imamo veliko težav zaradi trdnosti in predelave. Ugotavljamo, da so

bile šarže iz SM peči dosti boljše kot šarže, ki jih dobivamo iz ASEA električne peči. Merodajni bi morali v železarni ugotoviti vzroke in pomanjkljivosti pri izdelavi teh šarž odpraviti. Razumljivo je, da je 60-tonska ASEA električna peč nova in da so z njo kot z vsemi drugimi novimi napravami težave, vendar menim, da prav sedaj, ko izvajamo gospodarsko reformo, ne bi smeli dovoliti izpad več 100-tonske proizvodnje patentirane žice. Neuradno sem bil obveščen, da je treba iskati vzroke za te težave zaradi prevelikega varčevanja s ferolegurami. Naj bo kakorkoli že, menim, da na račun kvalitetne proizvodnje ne bi smeli varčevati. Vse to omenjam, ker imamo v našem obratu nove moderne žičarske stroje. Od zaposlenih delavcev se zahteva, da z novimi stroji izdelamo toliko proizvodnje kot v tujini. Trdim, da so naši delavci sposobni in zmorejo takšno proizvodnjo kot v tujini, vendar morajo imeti enake pogoje. Ne smemo pozabiti tudi na primerno nagrajevanje.

Kar pa zadeva nove naprave je pri nas že tako, da (Nadaljevanje na 8. strani)

V žičarni imajo velike težave s patentirano žico, ki kvaliteto ne ustreza

V valjarni Bela so začeli

(Nadaljevanje s 1. strani)
kontrolno posebnih služb Železarne Jesenice (merilna tehnika, varnostna služba itd.). V peči gori začasno nafta, ki jo dobivamo po posebni napeljavi iz rezervoarjev jeklovleka na Beli. Ob določenem času bomo preklpili gorilce na mazutno kurjenje, za kar je peč grajena.

Dolgo časa se niso mogli odločiti, s kakšnim gorivom naj peč sušimo. Plina ni, drva so predraga, poleg tega pride do prevelike frekvence in nekontroliranega kurjenja.

Ostala je nafta kot najprimernejša, toda napeljava? Prav to je bilo odločilno. Sušiti bomo morali še dve globinski peči in potisno peč in to je že rentabilno. Sedaj sušimo le eno globinsko peč s tremi komorami, ker za toplo testiranje bluminga na eno izmeno potrebujejo le eno peč.

Drugi dve peči bi bili lahko vzoredno zgrajeni, če bi Vatrostalna ne zaostala z izidavo v jeseni. Zimski čas za to ne pride v poštev, ker malta zmrzuje.

Vse sile bomo sedaj usmerili na dograditev potisne peči, tako da bo testiranje naprav spomladi nemoteno.

Peč je izdelala »Metalna« Maribor po dokumentaciji firme Rust, ki je dobavila tudi ves merilni instrumentarij s kompletno regulacijo kurjenja peči. Peč bo izdala podjetje »Vatrostalna« Zenica. Vso montažo: konstrukcije, instalacijske vode ter elektro instalacijo je opravilo in še

ZAHVALA

Upokojenci valjarne 1300 se iskreno zahvaljujemo sindikalnemu odboru valjarne 1300 in nekdanjim sodelavcem za lep večer in darila. Prepričali smo se, da nas niste pozabili in da znate ceniti naš doprinos k uspehu valjarne tanke pločevine.

Upokojenci valjarne 1300

opravlja podjetje »Metalna« Maribor.

Prevzemalci peči so bili zelo dosledni in elektro instalacije niso niti prevzeli. »Metalna« je pogodbeno vezana z inženiringom, razen izidave, vendar v praksi ni bilo tako. Marsikaj imajo pripomniti k pogodbenemu dogovoru.

Kompletirane še niso signalne naprave peči in komandni center tehnologa, ki bo daljinsko upravljal zakladanje in izvlačenje vložka iz peči.

V času sušenja peči bomo odpravili še nekatere druge malenkosti, ki so jih prevzemalci ob začasnem prevzemu opazili. Pričakujejo, da bo prišel monter-tehnolog firme Rust te dni, da bo uglašil avtomatsko regulacijo kurjenja, ko se bo temperatura v peči dvignila čez osnovo C.

NEKAJ PRIPOMB K LETNI KONFERENCI ZK

Poleg uspešnega dela in nakazanih smernic, ki so bile omenjene na letni konferenci, ne morem mimo nekaterih stvari, ki so me na konferenci motile. Predvsem se mi zdi neumestno branje dolgih referatov med razpravo, ki niso odraz dela in mišljenja osnovne organizacije delovne enote, temveč je to nekakšno poročilo, ki ga sestavi vodja oziroma nadrejeni v obratu. Razumljivo je, da se glavne podatke dobi prav na obratovodstvu, vendar s tem še ni rečeno, da morajo vsi ti podatki kot referat na letno konferenco ZK. Če pa že gredo, bi morali o njih vsaj razpravljati na sestankih ZK v obratu. Brez dvoma je koristno, da osnovna organizacija složno sodeluje z vodstvom obrata. Toda to ne sme iti predaleč, namreč da vodstvo obrata vodi tudi organizacijo ZK v obratu.

V nekaterih referatih so delegati največ razpravljali o problematiki in kritiki sosednjih obratov. Na vsak način ima vsakdo pravico, da napake in probleme izraža in ožigosa. Vendar se mi zdi, da skoraj ni obrata v železarni, ki na svojem področju ne bi imel dovolj problemov. Res je, da so jabolka s tujega vrta bolj sladka, vendar naj bi to veljalo le za otroke. Brez dvoma je tudi lažje razpravljati o problemih, ki jih poznaš kot pa o tistih, o katerih le sem in tja kaj slišiš.

Sicer pa menim, da je bilo delo konference plodno in da bomo vsaj del nakazanih problemov v bližnji prihodnosti uspešno rešili. RJ

onalizatorji in gospodarska reforma

Da si lažje ustvarimo jasno sliko o proizvodnji, jo moramo gledati čisto naravno. Kakor se vse v naravi preobrazi, to je od rojstva preko razvoja do umiranja, tako je tudi v proizvodnem mehanizmu. Staro se mora umakniti novemu, ki prihaja. Utvara je uspraviti se na načelih tradicije, starega uglaženega proizvodnega procesa, saj tako zaidemo v vode nekonkurenčnosti in postanemo nesposobni sprejemati nove metode, nove dosežke novatorjev, racionalizatorjev in iznajditeljev.

Pri tem pa ne gre samo za strojne naprave in tehnologijo proizvodnega procesa. V okvir racionalizacije moramo prišteti vsako, na videz skoraj nepomembno novost, ki pa se pri končni proizvodnji le pokaže kot koristna. Ker se zavedamo, da ima

skladno z reformo vsak proizvajalec družbeno dolžnost, da na svojem delovnem mestu razmišlja, kako, na kakšen način bi pospešil in izboljšal proces proizvodnje, prihranil na času in materialu, bi nujno morali odločneje podpirati novatorsko in racionalizatorsko dejavnost, ki je porok za splošni napredek.

Ko so pred kratkim na republiškem združenju izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Slovenije razpravljali o tej dejavnosti in ugotovili premajhno zainteresiranost gospodarskih organizacij, so sklenili, da bo treba novih prijemov, če hočemo to dejavnost premakniti z mrtve točke. Izdelan je bil konkreten načrt dela, ki naj bi zainteresiral mladi, strokovno dokaj dobro usposobljeni

kader za to, posebno v sedanji dobi, zelo važno gospodarsko panogo.

Naša industrija je v povojnih letih že tako napredovala, da je ugotovitev o majhnem številu domačih izumov zato še bolj zaskrbljujoča.

Za ta prispevek sem se odločil z namenom, da bi sleherni izmed nas vedel, kako važna je za vso železarno vsaka, čeprav na prvi pogled še tako skromna tehnična izboljšava. Prav mi, ki smo glede geografskega položaja na najslabšem, bomo prisiljeni z vsemi silami pospeševati novatorsko in racionalizatorsko delo ter upoštevati najnovejša odkritja v metalurgiji in strojništvu, če si bomo hoteli zagotoviti svoj vsakdanji kos kruha.

Jože Beguš

Z letne konference TK

Anton Zupan

NADALJEVANJE S 1. STRANI

vzhodno tržišče. Pri vseh glavnih izvajalcih lahko ugotovimo pomanjkanje poslovne morale.

Zavlačenje dobavnih rokov in poznejši pričetek obratovanja povzroča dodatne stroške tudi na drugih področjih.

Ker je »Rade Končar« prepozno dobavilo elektro opremo za ASEA peč je bilo podaljšano bivanje montažnih nadzornikov. Zaradi tega so se povišali stroški montaže za 29.000 dolarjev in osem milijonov dinarjev (skupno 44.250.000 starih dinarjev).

Ker nedograjene kapacitete ne obratujejo, ne ustvarjajo dohodka, razen tega pa povečujejo stroške investiranja. Investicijski stroški rastejo zaradi:

- podražitev,
- banka pa nam na izkoriščeni del zaračunava obresti. Te obresti niso majhne, kljub temu, da je obrestna mera pogojena.

Kasnitev začetka obratovanja za šest mesecev ima za posledico odlaganje plačila anuitet, to pa pomeni milijardo štiriindvajset milijonov dodatnih investicijskih stroškov.

Na kasnitve vpliva tudi neredno zagotavljanje bančnih sredstev. Izdelovalci glede na predpise namreč zahtevajo garancijo o zagotovljenih sredstvih in če te banka pravočasno ne izda — zaradi pomanjkanja sredstev zavlačujejo s pričetkom del.

Od začetka rekonstrukcijskih del (leta 1962) je predračunska vrednost znatno narasla. Na to so vplivali zlasti

- uveljavljanje principov gonalnih vzroki:
- spodarske reforme in novi censki odnosi,
- sprememba tečaja,
- carine,
- podražitev gradbenih del.

Prvotna predračunska vrednost se je zvišala od 34.996 milijonov starih dinarjev na 46.220 milijonov dinarjev. Za dovršitev prve faze rekonstrukcije potrebujemo še

Mirko Zupan

9.654 milijonov starih dinarjev.

Po prvotnem programu je sodelovala v celotni rekonstrukciji Jugoslovanska banka s 65 % sredstev, udeležba pa je znašala 35 %. Ta odnos je bil pozneje znatno spremenjen in so predstavljala lastna sredstva in sredstva republike 52 %, sredstva Jugoslovanske investicijske banke pa le 48 %. Po lanskem juliju, ko je bila uveljavljena gospodarska reforma so narasla lastna sredstva in sredstva republike na 78 %, investicijska banka pa sodeluje še z 22 odstotki. Ker je takšno stanje za podjetje nevarno, pričakujemo skorajšnjo rešitev in ugodnejše možnosti, sicer bo to vzrok nadaljnjim kasnitvam.

Ker so prekoračeni roki dograditve in obratovanja novih naprav, bo banka morala pristati na odgoditev plačevanja anuitet. Če ne bo proizvodnje, ne bo dohodka in ne amortizacije, kar je osnova za odplačevanje posojil. Banka in odgovorni činitelji torej morajo skupno z nami računati, da bomo šele z obratovanjem novih naprav postali sposobni za odplačevanje anuitet. Naše obveznosti niso majhne, saj gre do letno v pet milijard dinarjev in čez.

Vse to bo zlasti prizadelo naše podjetje. Brez naše krivde bo investicija dražja. Kljub temu pa mislim, da bi morala nekatere obveznosti banka prevzeti nase. Za uvoženo strojno opremo nam zaračunavajo tudi nad deset odstotne obresti, ki pri končnem odplačilu ne bodo dosti manjše kot vrednost celotne opreme. Menim da se takemu plačilu opravičeno upiramo. Prav tako upravičeno se upiramo plačilu tečajne razlike za tiste pošle, ki so bili sklenjeni in plačani pred uveljavitvijo gospodarske reforme.

Pri izvajanju rekonstrukcije smo že v začetku računali z vrsto težav. Mnoge smo doslej dokaj uspešno odpravljali. Kljub vsemu pa moramo pr-

venstveno sami skrbeti, da začno nove naprave čim prej obratovati, da osvojimo na njih sistem dela in izpopolnimo program proizvodnje. Kar največja izkoriščenost novih kapacitet nam bo dala sredstva, ki smo jih dolžni vračati in nam bo omogočala modernizacijo ostalih zastarelih naprav, da bomo lahko stopnjevali proizvodnost dela, povečevali narodni dohodek in prispevali k utrjevanju novega dinarja.

Jože Bregant O izvajanju akcijskega programa

Osnovne organizacije Zveze komunistov so o akcijskem programu precej razpravljale. Ko smo konec lanskega leta ugotavljali, koliko zahtev akcijskega programa smo uresničili, smo marsikdaj prišli do zaključka, da nismo naredili vsega, kar bi lahko.

Če bi hoteli uresničiti vse naloge akcijskega programa bi morali v nekaj mesecih temeljito spremeniti miselnost nas vseh. To pa tako hitro zanesljivo ni mogoče. Kljub temu, da smo z globalnimi uspehi, ki smo jih dosegli pri izvajanju akcijskega programa lahko zadovoljni, moramo ugotoviti, da smo na tem področju komunisti premalo naredili.

Zmanjšanja odsotnosti nismo dosegli v programiranem odstotku, kljub temu, da nam je uspelo znižati neopravičene izostanke. Kljub temu, da smo vsi za to, da je treba neopravičene izostanke odpraviti, včasih postopamo zelo nerazumljivo, kadar gre za izključitev nediscipliniranega delavca iz delovne organizacije. Ob takih priložnostih tudi komunisti pogosto glasujemo proti principom, ki smo jih sami zapisali v akcijski program. V take postopke se

pogosto vmešajo osebni interesi ali bojazen pred zamero.

Menim, da na zmanjšanje bolezenske odsotnosti kolektiv nima posebnega vpliva, pač pa je to bolj odvisno od sistema nagrajevanja zdravstvene službe, saj so zdravstveni delavci nagrajeni od števila pregledov in zdravstvenih posegov.

Izplena nismo izboljšali za en odstotek, kakor smo si določili. Svoj vzrok ima prehod na izdelovanje jekla višjih kvalitet. Zato bi bilo morda bolje prikazovati izplen na osnovi finančnih namesto fizičnih pokazateljev.

Moram reči, da smo najmanj dosegli pri povečanju produktivnosti. Tudi na tem področju igra premik v višje kvalitete znatno vlogo, še večjo pa sistem nagrajevanja. Za zvišanje produktivnosti je potrebno predvsem izboljšati proizvodno disciplino, uvajati boljše organizacijo dela in izvajati smotne tehnične izboljšave. Sodim, da imamo pogoje za stopnjevanje produktivnosti tudi visoko nad tisti odstotek, ki smo ga določili z akcijskim programom.

Samoupravni organi bi morali zahtevati od tehničnega vodstva v delovnih enotah, da z malimi tehničnimi izboljšavami in odkrivanjem preostalih notranjih rezerv dosegemo nadaljnji porast osebnega dohodka za petnajst odstotkov.

V akcijskem programu za leto 1966 bi bilo potrebno posebej obdelati vprašanja osebne odgovornosti. Člani našega kolektiva pravijo, da sega osebna odgovornost samo do mojstra, višje pa ne seže. Vsi vodilni ljudje namreč najdejo zatočišče v okrilju kolektivne odgovornosti. Samoupravni organi bi morali izdelati regulative osebne odgovornosti za delavce vseh profilov in rangov. Regulativ naj bi bil tudi osnova za nagrajevanje zlasti vodilnih delavcev. Pred disciplinsko komisijo bi bilo tre-

ba klicati tudi vodilne ljudi, ne le delavca. Vse to bo vplivalo na izpolnjevanje akcijskega programa v letu 1966.

Ceprav so razprave in izvajanje akcijskih programov največja dolžnost osnovnih organizacij Zveze komunistov, so nekatere organizacije o njih malo govorile, niso sodelovale pri sestavljanju in so si malo prizadevale za njih uresničevanje.

Iz zapisnikov konferenc, ki so jih imele osnovne organizacije ZK, je razvidno, da na primer v enoti elektro in toplotna energija sploh niso govorili o akcijskem programu.

Menim, da so potrebne kritike tudi tiste osnovne organizacije Zveze komunistov, ki niso poslale zapisnikov letnih konferenc. Med te spadajo tudi komercialni sektor, kadroviški sektor in uprava osnovnih sredstev. Prav organizacije, ki imajo največ večšega kadra in bi lahko dajale zgled ostalim, kažejo največjo stopnjo nedisciplin.

Anton Zupan Samoupravljanje in naši odnosi

Mnogo krvi in trpljenja je bilo potrebnega, da je vsak državljan lahko postal človek in da je prešla oblast v roke delovnih ljudi. Zlasti komunisti bi tega ne smeli nikoli pozabiti.

Smo v zadnjih dvajsetih letih naredili dovolj, da bi lahko opravičili naš obstoj in naše žrtve?

Uspehi so tu. Morda bi bili lahko še boljši? Ustvarili smo sistem samoupravljanja, ki sloni na najširši aktivnosti. Vsak član naše družbe bi moral biti in v danih razmerah tudi je, aktiven bорец v tem sistemu. Kljub temu je treba narediti še mnogo, če

Letne konference TK ZKS so se udeležili tudi številni gostje

Zveze komunistov

želimo, da bomo prav vsi soustvarjali naše upravljanje, delo in življenjske pogoje.

Na prvem mestu želimo spregovoriti o tistem, kar mi je najbližje — o odnosih, o življenju znotraj delovne enote. Prav se mi zdi, da te stvari postavlja poročilo na vidno mesto.

Najprej denimo na rešeto zbor proizvajalcev v delovni enoti. Da se zagotovi sklepčnost, so zbori organizirani po dneh. Tako vsak sklep izgubi svojo zakonito veljavo, saj se dogaja celo, da je sprejet z zakonito večino na eni sami delovni izmeni. Ker se pogosto ob sprejemanju sklepov mudi in so ljudje predhodno slabo informirani, je večkrat problematičen tudi potek glasovanja.

Na sejah obratnih delavskih svetov je večkrat težko zagotoviti udeležbo. Obratni delavski sveti običajno delajo na osnovi podatkov, ki jih je pripravil en sam človek. Premalokrat poznamo njihov namen in točnost. Sklepe sprejemamo pogosto brez razprave. Težave so tudi pri formulaciji sklepov v zapisnikih, saj se dogaja, da odstopa od sprejete. V takšnem sistemu in ob upoštevanju, da ima vsak obratni delavski svet več zborov, nastopa niz težav in je mogoče ribariti celo v kalnem.

V okviru obratnih delavskih svetov delujejo tudi komisije. Le-te delajo včasih tudi pod različnimi vplivi in se spreminjajo v poslušen aparat, ki utegne biti samo krinka samoupravljanja. Da bi si zmanjšale delo, se tudi komisije poslužujejo tehnokratskih prijemov ali pa jih sili v delo zgolj kurativa.

K svojim trditvam navam primer. V nekem oddelku je prosto delovno mesto, za katero se poteguje več kandidatov. Obratvodstvo objavi razpis. Na razpravi, ko se odloča o sprejemu pa pogosto ne veš niti, koliko kandidatov je pripravljenih in koliko testiranih. In tako v obratnem delavskem svetu dvajset ljudi v imenu petstotih odloča o izboru. Običajno je le nekaj ljudem poznan celoten položaj. Kako naj izluščijo zrno, če med njimi včasih ni nikogar, ki bi znal ali upal nastopiti. Tako glasujejo ljudje, ki ne poznajo ne človeka, ne zahtev delovnega mesta. Glasujejo pač na osnovi priporočil in analiz. Pri tem izboru bi moral imeti več besede širši zbor proizvajalcev, saj je delo teh ljudi vezano na dohodek in jim ne more biti vseeno, kdo in na osnovi kakšnih priporočil, bo zasedel določeno delovno mesto.

Včasih izgleda, da je le en sam človek, ali jih je morda nekaj, toliko pametnih, da lahko kvalificirano odločajo. O vprašanjih, ki zadevajo določeno skupino ljudi, naj čim bolj demokratično odloča cela skupina. saj mora sama no-

siti tudi posledice svoje odločitve.

Drugi primer, ki ga navam v podporo svojim trditvam, je takle. V okviru obratnega delavskega sveta deluje disciplinska komisija. Dvomim, da je doslej katera koli disciplinska ali poravnalna komisija obravnavala delikt, ki ga je prijavil delavec z najnižjo tarifno postavko. Kdo se potem lahko poslužuje njene aktivnosti? Ali takšno stanje ne vključuje možnosti za njeno zlorabljanje?

Navedel sem le dva primera. Vsi pa se dnevno srečujemo z mnogimi in jih poznamo dosti več. V zadnjem času postaja področje racionalizacije zelo problematično. Sistem dela v komisiji za racionalizacije in odstop predsednika zasluži krepko razpravo.

Skoraj vsak šesti proizvajalec je komunist. Pa se vendarle še srečujemo z razmerami, ki kažejo na bojazen, strah in nezaupanje. Pogosto naletimo na molk, ki temelji na bojznosti pred posledicami. Če ne bomo zdravili odnosov, če ne bomo ustvarili takšnih razmer, da bo proizvajalec tisto, kar je njegovo, zanesljivo sam upravljal, bomo lahko še dolgo ugotavljali, da samoupravni mehanizem ne deluje dovolj demokratično.

Zlasti pa mislim, da bo potrebno v Zvezi komunistov mnogo več idejnega dela. Tiste ljudi, ki iz raznovrstnih nagibov vedre v naši organizaciji, pa je potrebno izločiti in sprejeti na njihovo mesto tiste, ki imajo pogoje za sprejem. Stojimo pred odgovornimi nalogami in mislim, da bomo aktivnost, kakršna se ponekod v naših organizacijah pojavlja, težko plačali, če dela ne bomo izboljšali.

Franci Novak Nismo tako bogati, da bi lahko kupovali poceni

Delavci in komunisti prisostvujemo današnji konferenci z namenom, da ocenimo naše delo v preteklem obdobju, izluščimo vse pozitivne dosežke, ostreje poudarimo vse slabo in odločneje nastopimo proti vsemu, kar nam preprečuje doseganje večjih uspehov.

Naše podjetje je v rekonstrukciji. Vanjo so vložena velika materialna sredstva. Plačujemo anuitete na dobljene kredite, čeprav se nam stroji še ne vrtijo in kljub temu, da bi z njihovim obratovanjem že lahko vplivali na obnavljanje naše tovarne in izboljšali življenjske pogoje delavcev. Zakaj je tako? Rad bi opozoril na ne-

Vodilni sodelavci naše tiskarne na konferenci TK ZKS

kaj primerov iz naše delovne enote (elektro in toplotna energija), ki v bodoče brez dvoma zahtevajo večjo pozornost.

Najbrž mnogi veste o začaranem krogu, v katerem se vrti nabava našega novega parnega kotla. Gradnja in dobava se je zavlekla že v peto leto. Prvotna cena je bila dvesto dvajset milijonov dinarjev, sedanja pa presega milijardo starih dinarjev. Temu se pridružuje izguba, ki nastaja, ker ne moremo izkoristiti plavžnega plina. Dobavitelj kotla je tovarna parnih kotlov v Zagrebu. Leto se ne zmeni za prizadevanja in posredovanja uprave našega podjetja. To podjetje nam je dobavilo in montiralo tudi napravo za pripravljanje kotlovske vode. Ta naprava komaj zadosti sedanjim potrebam in dela nezadovoljivo, čeprav je šele dobro leto v obratovanju. Za dva primera nista edina. Zgradili smo dva cevovoda — do nove kisikarne in mazutne postaje. Oba bo treba graditi ponovno, ker sta bila prešibko dimenzionirana. Znan je zakasnitev obratovanja nove ASEA elektro peči. Nastala je zaradi tega, ker Rade Končar ni pravočasno dobavil transformatorjev. Prav tako je s stiskalnice valjarne Bela, ki bo začela obratovati s provizoriji. Prepričan sem, da je razen naštetih, še kopica primerov malomarnosti in neodgovornosti zunanjih izvajalcev. Zaradi njihove krivde bo moral jeseniški delavec še in še odvajati sredstva, ki bi jih sicer lahko koristneje uporabil.

Znan je angleški pregovor: Nismo tako bogati, da bi lahko kupovali poceni. Tudi pri nas govorimo o prihrankih, ekonomičnosti, varčnosti, gospodarski reformi, a v parni kotel, ki bo zastarel, preden bo montiran, bodo vložena sredstva, ki so daleč od varčnosti in ekonomičnosti. Brez dvoma spremljajo celotno rekonstrukcijo težave, a nanje se ne kaže sklicevati, pač pa bi morali točneje vedeti, kaj hočemo in pri izbiri izvajalcev, bi se morali vnaprej zavarovati pred opisanimi pojavi. Odločno bi morali zahtevati, naj krivec nosi vse posledice slabega dela ali nepravočas-

ne dobave. Mislim, da nikakor ne moremo upoštevati opravičila, ki ga je izrekel predstavnik podjetja, ki je dobavilo metesno armaturo pri novi vodarni — tudi mi moramo živeti. Lepo in prav. Tega ne branimo nikomur. Samo v bodoče ne na naš račun.

Izvajanje akcijskega programa zahteva od nas, delavcev, aktivno udeležbo, vendar jo je treba zahtevati tudi od vseh odgovornih. Delavec je že doslej jasno pokazal, da je sposoben premagati naloge, pred katerimi stoji, sposoben pa je tudi realno in kritično ocenjevati. Ni se treba čuditi, da se poraja miselnost, češ — kaj bomo mi mali prihranili, ko pa gredo istočasno težki milijoni v izgubo. To sem omenil zato, ker se mnogi delavci še ne zavedajo vseh pravic in dolžnosti, ki jim jih daje in

nalaga delavsko samoupravljanje. Zaradi tega je še marsikateri delavski svet delovne enote, svet kimavcev, ne pa svet upravljalcev in uresničevalcev naprednih teženj. Tod je aktivnost komunistov še prešibka. Pa ne le aktivnost komunistov, pač pa aktivnost vseh naprednih delavcev v podjetju. Za povečanje aktivnosti bi bilo po mojem mnenju treba še sklicevati gospodarsko politične konference, na katerih smo slišali prenekatero koristne predloge in sklepe. Zelo koristno bi bilo tudi, če bi nekateri vodilni delavci prišli kdaj na zbor ekonomskih enot in na seje delavskih svetov v enotah. To bi bilo potrebno zlasti takrat, kadar je treba reševati važnejša vprašanja. Tako bi bila ustvarjena trdnjša vez med upravljanjem in samoupravljanjem.

Nekaj odgovorov, ki so jih dali drugi delegati v svojih prispevkih:

1. Res je, da je že pet let, odkar je bil naročen parni kotel pri TPK. Res je pa tudi, da smo večkrat spreminjali dispozicije, zahteve in lastnosti naročenega kotla. In res je tudi, da nismo vselej pravočasno dobavljali TPK naročene kotlovske pločevine. Ali je potem kriva samo ona. Če ne — katera služba in kateri posamezniki so krivi tudi pri nas?
2. Pri izbiri domačih izvajalcev in dobaviteljev rekonstrukcijske opreme bi se bilo treba zavarovati, da bi ne mogli prekoračevati dobavnih rokov in odstopati od kvalitete dobavljenega materiala. Znano je, da so vse pogodbe zavarovane z ustreznimi določili in vključujejo tudi ustrezne penale. Mreža domačih proizvajalcev opreme pa ni tako široka, da bi omogočala vselej dovolj možnosti izbora.

Nekaj vprašanj, ki so ostala odprta (na konferenci ni nanje nihče odgovoril)

1. Ali smo res napravam v delovni enoti plinska in vodna energija posvečali premalo pozornosti? V čem se to kaže? Kakšno škodo trpi železarna zaradi tega?
2. Kaj se pripravlja, da bi lahko bolje izkoriščali plavžni plin, za katerega je znano, da daje najcenejšo energijo?
3. Kako je s cevovodoma do kisikarne in mazutne postaje? Če ju bo treba zamenjati zaradi tega, ker sta prešibko dimenzionirani, kdo je za to kriv, ali kakšne objektivne okoliščine so posredni?
4. Kako je z miselnostjo: kaj bomo mi mali prihranili, ko pa gredo istočasno težki milijoni v izgubo? Kje so ti milijoni in kako je mogoče, da gredo v izgubo? Vprašanje vsekakor zahteva nadaljnje osvetlitve, razprave in odgovora.

Dve izrečenji trditvi v premislek:

1. Misel, da bi kazalo horizontalno in vertikalno povezovati vodilno in samoupravno linijo ob važnejših razpravah v ekonomskih enotah, je vsekakor vredna pozornosti.
2. Ali smo v pretečenem obdobju znali usmeriti dovolj pozornosti na pridobivanje lastne energije v domačem podjetju na najcenejši način? Ali nismo morda pri tem nekaterih možnosti zanemarili?

Sprememba 113. člena začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij

Delavski svet železarne je na 20. redni seji med drugim potrdil tudi spremenjen 113. člen začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij, ki se sedaj glasi:

Ce član delovne skupnosti, ki bi moral ostati na delu v železarni, v času, določenem v začasnih navodilih o prenehanju dela pismeno izjavi, da bo prenehal z delom pred potekom roka, ko bi še moral ostati na delu, ali pa če delavec neopravičeno izostane z dela najmanj 7 zaporednih koledarskih dni, izvede kadrovskega sektorja — oddelka za nagrajevanje (plačilni nalog).

V kolikor pa je delavec zaradi samovoljnega prenehanja dela povzročil železarni še večjo škodo, železarna to škodo uveljavlja z odškodninsko tožbo pred sodiščem splošne pristojnosti.

O ugotovitvenem sklepu komisije za delovna razmerja se mora delavca pismeno obvestiti, delavec pa ima pravico proti takšnemu sklepu sprožiti delovni spor kot v primeru izključitve, če misli, da je ugotovitveni sklep o prenehanju članstva nezakonit.

Članstvo v delovni skupnosti in vse pravice iz dela ugasnejo delavcu v tem primeru s tistim dnem, ko je zapustil delovno mesto in prenehal delati.

Na osnovi ugotovitvenega sklepa komisije za delovna razmerja izstavi direktor kadrovskega sektorja odločbo o prenehanju članstva.

Zaradi takšne kršitve delovne dolžnosti in samovoljnega izstopa iz članstva delovne skupnosti pa je delavec dolžan železarni povrniti škodo, ki je enaka trome-sečni povprečni akontaciji delavčevega osebnega dohodka za čas, ko bi moral v

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru mehanične delavnice se lepo zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezn.

Peter Prešeren

Z občnega zbora gasilskega odreda železarne 1961 - 41 — 1965 - 9

Številke v naslovu najbolj nazorno prikažejo uspeh preventivnega dela našega gasilskega odreda. V letu 1961 je bilo na območju odreda 41 požarov, 1962 — 31, 1963 — 19, 1964 — 13 in v preteklem letu 9. Torej iz leta v leto manjše število požarov, s tem pa tudi škode, ki naraste vedno v milijone dinarjev, saj je bilo v preteklem letu kljub majhnemu številu požarov še vedno za preko 24 milijonov starih dinarjev škode. Istočasno pa je bila pri teh požarih zaradi hitrega in uspešnega posredovanja preprečena še večja škoda v skupni vsoti 127 milijonov starih dinarjev.

Iz temeljitega in dobro pripravljenega poročila poveljnika Gregorja Novaka je bila prikazana še ostala dejavnost našega gasilskega odreda. Vzgajali so gasilske kadre v različnih tečajih in seminarjih, izvedli številne preventivne preglede v železarni in celotni občini, posredovali pri

številnih nesrečah in opravljali varnostna spremljanja ter požrtvovalno sodelovali pri različnih reševalnih delih ob velikih poplavih v septembru.

V preteklem letu so naši gasilci nabavili precej različnih gasilskih sredstev in opreme, ki jo potrebujejo za svojo dejavnost. Njihova dolgoletna želja je, da bi dobili magirus lestev za gašenje in reševanje iz visokih stavb. Prav tako bi želeli nabaviti tri potapljaške obleke, ker so se trije poklicni gasilci lanske leto na posebnem tečaju v Portorožu usposobili za reševanje utopljenec iz vode.

Zaskrbljenost pa povzroča dejstvo, da se kader prostovoljnih gasilcev vedno bolj zmanjšuje, kar je posledica vedno manjšega zanimanja med našo mladino za to plemenito in humano dejavnost. V razpravi sta sodelovala med drugimi tudi glavni direktor železarne inž. Matevž Hafner in predsednik DSŽ Anton Grošelj, ki sta oba da-

la priznanje gasilskemu odredu za njegovo dejavnost v preteklem letu. Inž. Hafner je povedal tudi zelo koristne in zanimive misli v zvezi s problemom pomlajevanja prostovoljnega gasilskega kadra. Ob koncu je bil izvoljen novi upravni odbor, ki mu bo kot že vrsto let predsedoval dr. Milan Ceh.

Nagrajeni scenarij

V začetku letošnjega leta je filmska skupina ODEON Jesenice razpisala natečaj za filmske scenarije. Odziv je bil velik, saj so prejeli kar 12 scenarijev, ki jih je pregledala posebna komisija, katero so sestavljali Bojan Cebulj, Jože Varl in Silvo Valentar. Scenariji so bili tematsko zanimivi, najbolj pa je razveseljivo, da so se na razpis odzvali tudi pionirji z osnovnih šol.

Komisija je z ozirom na kvaliteto scenarije razvrstila takole: 1. »Žebliček« Jožeta Tigelija, 2. »Dolinska Sava in pritoki« Izidorja Trojarja, 3. »Eden manj« Branka Freceta. Vsi trije najboljši scenariji so bili nagrajeni.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem s prometa se najiskrenejše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času mojega bolovanja dobrodošla.

Vesel sem, da se me sodelavci spominjajo tudi v moji odsotnosti. Tudi jaz se jih spominjam in jih lepo pozdravljam.

Franc Fajfar, promet — proga

Z občnega zbora Gasilskega odreda železarne, ki je bil v četrtek, 27. januarja

20. nadaljevanje

Peter: Vidim, da sem se pravi čas oglašil. Kje boš začel?

Oče: Začeti bo treba kar pri samem začetku. Iz zapiskov, tekstov in pesmi starih pesnikov ter mislecev, kakor tudi na podlagi različnih izkopanin vemo, da so kovine poznali naši predniki že v najstarejših dobah pred našim štetjem. Vendar je pri tem zanimivo, da so najprej poznali takojimeno plemenite kovine kot so zlato, srebro in platine.

Peter: Zakaj pa so najprej poznali ravno te kovine, za katere vemo, da so danes precej redke in istočasno tudi dragocene?

Oče: Pričakoval sem to vprašanje, saj se ponuja z ozirom na današnje stanje kar samo. Vendar stvar je enostavna. Te tri kovine imenujemo plemenite zaradi tega, ker so zelo odporne proti oksidaciji, torej proti vezanju s kisikom in jih zato dobimo v naravi v elementarnem stanju. Zato so jih davni prebivalci naše zemeljske skorje lahko enostavno dobili v naravi, njihovo pozornost pa je brez dvoma vzbudil lep sijaj ter velika specifična teža. Ker so te kovine svoj sijaj ohranile,

so jih kmalu pričeli uporabljati kot okrasni material, pozneje pa zaradi majhnih razpoložljivih količin tudi kot vrednostno blago in nato kot denarno sredstvo za zamenjavo dobrin. To velja seveda za zlato in srebro.

Peter: Slišal sem že, da so uporabljali tudi baker.

Oče: Res je, potem sta prišla na vrsto tudi baker in železo. Za baker velja podobno kot za plemenite kovine, človek ga je dobil v naravi kot elementarni baker in je postal nanj pozoren prav tako zaradi lepe rdečkaste barve, specifične teže in tudi njegove uporabnosti. Prvo železo, ki ga je človek poznal, je bilo po vsej verjetnosti meteoritsko, torej tisto, ki je priletelo iz vesolja v obliki meteorjev in meteoritov.

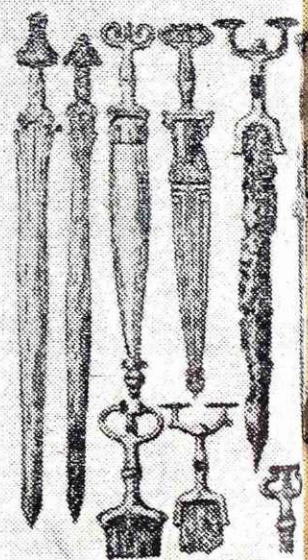
Peter: Če se ne motim, so tudi dobe človekovega razvoja razdeljene z ozirom na uporabo različnih kovin.

Oče: Verjetno si slišal o kameni, bronasti in železni dobi. Mimogrede povedano, bron je zlitina bakra in kositra. Vendar je razdelitev teh dob sporna, ker znanstveniki še niso dokazali, da je pravilna. Brez dvo-

ma pa bi morala biti pred bronasto še bakrena doba, ker je človek brez dvoma prej poznal elementarno kovino baker kot pa njegovo zlitino s kositrom.

Peter: Najbolj me zanima, kdaj so pričeli naši predniki prvič izdelovati železo oziroma tehnično železo iz njegovih rud?

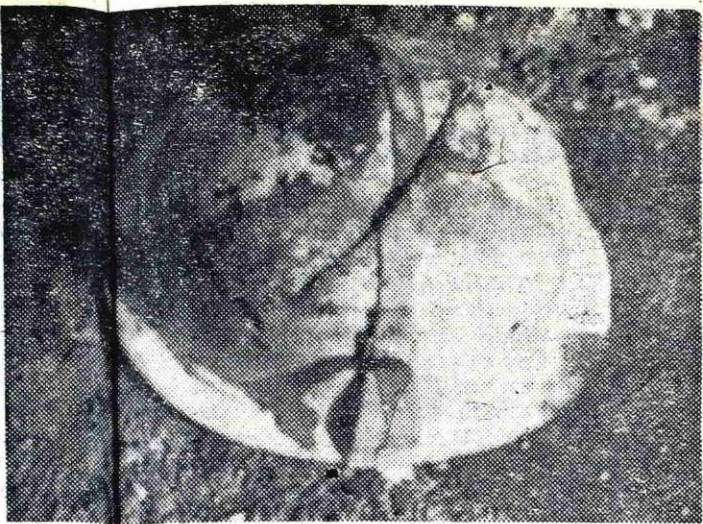
Oče: Na to je praktično nemogoče dati točen odgovor, ker ni znano, kdaj in kje je človek prvič uporabil železno rudo za proizvodnjo jekla. Najstarejše izkopanine, ki dokazujejo, da je človek že poznal in tudi uporabljal jeklo, so našli v grobnicah in na drugih podobnih mestih starih Egipčanov. Te najdbe dokazujejo, da so v starem Egiptu že zanesljivo okoli leta 1500 pred našim štetjem uporabljali kovno jeklo, verjetno pa tudi že 1000 ali tudi več let prej. Nekaj stoletij je trajalo, da se je uporaba jekla razširila preko Male Azije in Grčije v ostale dele takratne Evrope. Vedno večjo uporabo jekla v Evropi zasledimo v obdobju med 10. in 8. stoletjem pred našim štetjem in nastalo je takojimeno hallstattsko obdobje ali kot tudi pravimo, pojavila se je hallstattska kultura.

Jekleni meči iz hallstattske dobe

Peter: Te tujke, ki si jih je povedal, ne poznam.

Oče: Hallstattsko obdobje jemo po majhnem mestecu v južni Avstriji Hallstattu,

12 cm je dolga razpoka na zaščitni čeladi

Zaščitna čelada rešila življenje

Na spodnji postaji žičnice sprejema delavec voziček in vsebino strese v silos. Ko se voziček avtomatično odpne od žične vrvi, se premika še naprej po progi sam od sebe zaradi vztrajnosti, nad silosom pa ga mora delavec zadržati. Na vozičku najprej odprta varovalka in vsebino strese v silos. Ta pritisk na prazen voziček mora biti izveden vzporedno s progo žičnice, da ne zadene v steber. Tako ga potiska do konca žičnice, kjer se avtomatično zopet zapne na žično vrv.

V soboto, 29. januarja, ob 9.30 uri je Janez Rampre ustavil voziček in stresel kamenje v silos. Praznega je z varovalko zapel in ga potisnil, toda ne vzporedno s progo, temveč diagonalno. Voziček je zadel v steber. Sunek je vrgel s proge obe kolesi vozička, ki sta udarila delavca po glavi. Ne po glavi, po čeladi, ki je počila po dolžini 12 cm. Če ne bi imela čelade, bi bil prav gotovo na mestu mrtev.

Na drugi delavec, ki je brezbrizno opravljal svoj del in mu je prav tako voziček padel s proge, se k sreči ni poškodoval, me je dan pred nesrečo spraševal, zakaj mora pred disciplinsko komisijo. Ko sem ga po nesreči vprašal, če sedaj ve, zakaj je razumel, da želimo, da se vrne iz službe zdrav domov in ne v bolnišnico ali celo kam drugam.

Treje še enkrat je čelada rešila življenje mlademu delavcu, ki bi lahko brezbrizen odnos do dela plačal z lastnim življenjem. Ja

Franc Jernejc - Milče

IZDAJALCI NA DELU

4. nadaljevanje

Preveriti je moral poznavanje latinskih medicinskih izrazov, ki se jih je Črni učil šest mesecev. Izpit je uspešno opravil.

Robert je bil zadovoljen, pozdravil je in odšel.

»Nadaljujval« je ukazal Hans.

»Kako si si zapomnil znake za razpoznavanje z drugimi agenti, ki smo jih že poslali na Mežakljo ali pa jih še bomo?«

»Sedem, ki so že tam, jih osebno poznam in od njih samo eden ne ve, da pridem za njimi in me osebno ne pozna.«

»Ne glede na to, tudi ostalih šest se ne bo povezovalo s teboj, če ne boš pokazal znakov za razpoznavanje, ker imajo ukaz, da poskrbijo, da bo likvidiran vsak, za katerega vedo, da je bil povezan z nami, pa bi med tem postal izdajalec. Dokaz, da je agent lojalen, v tem primeru so medsebojni znaki za razpoznavanje.«

»Torej, ko pridem na zborna mesto, me bo nekdo iz komande razporedil v enega od bataljonov. Komanda odreda je na planini Uskovnica z enim bataljonom. Eden od bataljonov je na Mežaklji, drugi na Jelovici na eni od naslednjih planin: Lipniška, Sorška, Bitenjska, ali pa nekje v gozdu, kamor se zatečejo, kadar se ne počutijo varne. Ko bom razporejen, se bom čimprej prepričal o svoji varnosti, si pridobil zaupanje ostalih banditov, medtem pa bom ob priliki, ob tabornih ognjih poiskal zvezo z ostalimi agenti. Ob ognju moram na najbolj ugoden način pokazati nogavice, eno z rdečim robom, drugo pa z zelenim. Odgovor je isti. Če imam nogavice na nogah, zavijam hlačnice, ko da grejem noge ob ognju, ali pa nogavice operem in sušim ob ognju. Vrteti jih moram tako, da jih cela družba ob ognju vidi.«

Zjutraj, ko se bomo zbirali ob kuhinji, moram vzeti rjav glavnik in se česati in ko ga bom čistil, ga moram čistiti tako, da ga čim več ljudi vidi. Ko bo zainteresiran agent videl ta znak, se bo tudi on česal in se oddaljil od grupe. Jaz grem za njim, ne da bi zbudil pozornost drugih in ko bova skupaj, bom preštel zobe na svojem glavniku, na katerem bo vsak sedmi zob odlomljen. Prav tak glavnik, samo temnejše ali pa svetlejša barva, bo pri kolegu. Ko se med seboj povežemo, bom daljal naloge, seveda na osnovi med tem nastale situacije.

»Zelo dobro. Imaš odličen spomin«, ga je pohvalil Hans. »Seveda pa si dobro zapomni! Ti si

njihov starešina in odgovoren za vso organizacijo. V tem se popolnoma razumeva. Da smo to organizacijo izvedli, pripravili ljudi in sredstva, je bilo potrebno mnogo časa in denarja.«

»Vem, vem,« je odgovoril Črni.

»Za vsako ceno moraš dobiti službo pri komandi odreda. Tvoja naloga je najvažnejša, saj moraš obglaviti odred.«

»Kaj pa, če me bodo kam poslali?«

»Predstavil se boš kot zdravniški pomočnik in dr. Bergel, ne sluteč, da si v naši službi, te bo takoj zadržal pri sebi, ker sedaj nima strokovnjaka, ki ga nujno potrebujejo, temveč sam z laiki opravlja zdravniško službo. Razen tega obiskuje oddaljene bataljone, kar bi potem prenesel nate in ti s tem omogočil še boljše povezavo z ostalimi agenti po bataljonih. Ti je sedaj jasno?«

»Je! Če me pa vseeno...«

»Vem, kaj hočeš reči. Če bi te vseeno poslali v enega od bataljonov, se napravi bolnega in zahtevaj zdravniško pomoč. Dobil boš tablete, s katerimi si boš lahko zvišal temperaturo, kadar boš hotel. Ko boš obležal, te ne bodo pošiljali naprej.«

»Zelo dobro ste si to zamislili.«

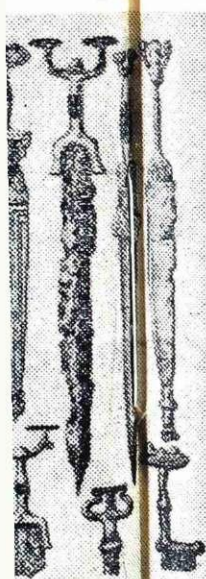
»Če pa pod nobeno pretvezo ne boš mogel ostati pri komandi, če bi te v poznejših dneh poslali v enega od bataljonov, boš moral na določeni dan priti v komando odreda, zvečer opraviti nalogo in se potem zgubiti ali pa počakati naše enote. Še četrta možnost je, da se poslužiš nekoga, ki bo ostal pri komandi.«

»Kakšna bo zveza med menoj in tistim, ki bi ostal pri komandi?«

»Nobene. Ko boš oddal »zdravila«, ne boš imel več zveze z njimi. Povedal mu boš, kakšna je njegova naloga, pravzaprav tvoj del naloge boš prenesel nanj.«

Nekaj trenutkov sta oba molčala. Hans je razmišljal, kaj bo še govoril, Črni pa se je bal, da bo izgubil vodilni položaj v špijonsko diverzantski mreži, če bi se uresničila četrta možnost. Zdrnil se je, ko je Hans nadaljeval: »Mi smo izbrali za agente ljudi s poklicem, ki jih banditom manjka, zato jim bodo takoj dali odgovorna mesta. To so mesarji, kuharji, bolničarji in podobno. Zato je popolnoma verjetno, da bo nekdo prav gotovo ostal pri komandi. Ker si ti do sedaj pokazal največ uspehov, smo tebe izbrali za vodjo.«

»Hvala lepa!« je odgovoril polaskano Črni.

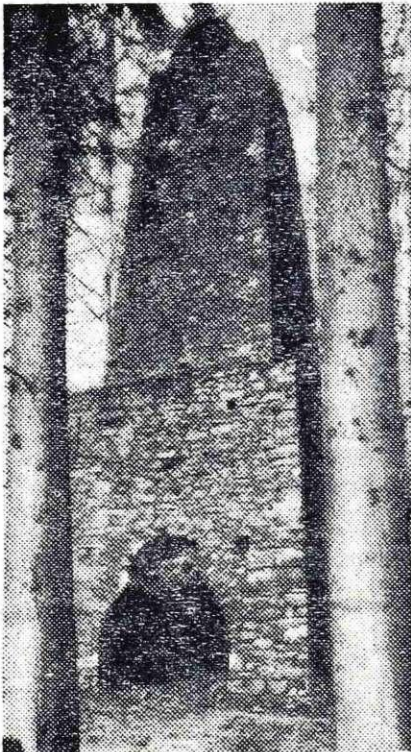

hallstattske dobe

katerega so leta 1846 odkrili grobišče s približno 1000 grobovi, v katerih je bilo preko 6000 različnih predmetov kot orožje, posode in podobno iz brona, jekla, zlata in raznih dragocenih kamnov ter okrasja. Računajo, da so ti grobovi iz obdobja, ki je doseglo svoj višek okoli leta 500 pred našim štetjem in s tem smo dobili tudi zanesljiv dokaz o uporabi jekla v tistem času. V območje hallstattske kulture so spadali kraji srednje Evrope, predvsem alpske dežele, deli Češke, Nemčije in Francije. Njen vpliv pa je segel tudi v Zgornjo Italijo, Švico in na del Balkanskega polotoka. Na sliki vidiš orožje iz hallstattskega obdobja.

Peter: Če prav razumem, pomeni hallstattsko obdobje nekakšen mejnik za območje v Srednji Evropi in sicer v tem smislu, da pred njim nimamo zanesljivih podatkov o uporabi jekla, potem pa.

Oče: Tako je. V zadnjem obdobju pred našim štetjem so nastopili Rimljani s svojim imperijem in dobro je znano, da so njihove legije pri svojih osvajanjih uporabljale orožje iz jekla. Prišli so tudi v naše

Vetrna peč na volka

kraje in o tem si se ali pa se boš še učil v šoli.

Peter: Mislim, da bi zdaj lahko nekoliko zapustila čisto zgodovino in bi se rajši posvetila nekoliko tehničnim vprašanjem. Zanima me, kako so v tistih starih časih, o katerih sva pravkar govorila, proizvajali jeklo iz železne rude. Vem, da proizvajamo danes iz železne rude najprej grodelj in šele nato iz grodelja in starega železa surovo jeklo. Naši predniki pred 2.000 leti in več pa so delali precej drugače. Radoveden sem, zakaj in kako?

Oče: Prvi proces za proizvodnjo jekla je bil zelo enostaven. Uporabljali so primitivna talilna ognjišča, ki so bila nekaj metrov dolga in do enega metra široka in globoka. Ker so že takrat vedeli, da je za zgorevanje goriva potreben zrak, so napravili ta ognjišča običajno ob obronkih bregov, da so lahko izkoristili stalen veter, ki je pihal po obronku navzgor. Bolj izpopolnjena ognjišča so imela več po bregu navzdol obrnjenih pihalnic preproste oblike, izdelane iz gline, ki so omogočale boljši dostop zraka do notranjosti ognjišča. V to ognjišče so naložili potrebno količino železne

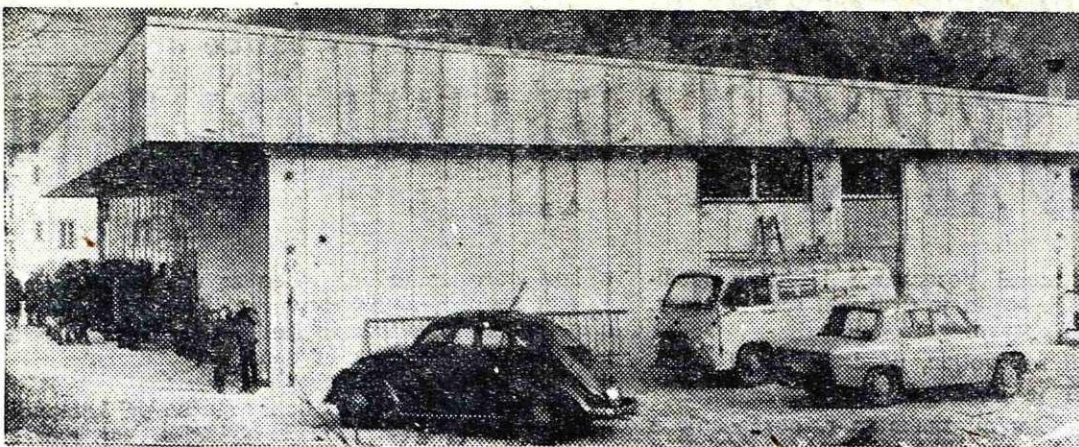
rude in lesnega olja, ki je služilo kot gorivo.

Peter: O lesnem oglju sem sicer že slišal in tudi poznam ga. Vendar te prosim, da mi poveš, kako ga proizvajajo?

Oče: Kot boš kasneje slišal, je služilo lesno oglje dolga stoletja kot edino poznano gorivo za proizvodnjo jekla in pozneje grodelja. Lesno oglje dobimo iz lesa tako, da ga ogrevamo v posebnih retortah na določeno temperaturo in pri tem odstranimo iz njega vse hlapljive snovi. Torej podoben postopek kot pri proizvodnji koksa, samo da je temperatura nižja. To je industrijski način proizvodnje lesnega oglja. V prejšnjih časih pa so ga »kuhali« v znanih ogljarskih kopah. Lesno oglje ima podobne lastnosti kot koks, le da je bolj čisto, istočasno pa manj trdno. Danes ga v moderni železarski industriji praktično ne uporabljamo več, ker je predrago in bi, če bi ga uporabljali, kmalu posekali vse gozdove. Poleg tega pa zaradi premajhne trdnosti tudi iz tehničnih in ne samo ekonomskih razlogov ne pride v poštev za uporabo v današnjih plavžih namesto koksa.

re, ki si jo pravkar nam.

sko obdobje imenujemo mestecu v Zgoralstattu, v bližini

Nova trgovina: P-market trgovskega podjetja PREHRANA so v ponedeljek odprli

Nova samopostrežna trgovina

Na Jesenicah so v ponedeljek odprli novo samopostrežno trgovino, ki jo je zgradilo podjetje »PREHRANA« iz Ljubljane.

Lanskoletna analiza skupščine občine Jesenice je pokazala, da se precejšen odstotek kupne moči domačinov preliva v druge velike potrošne centre, tako v Kranj in celo v Ljubljano. Na podlagi te ugotovitve so bili predstavniki skupščine občine Jesenice zelo zainteresirani za izgradnjo tega objekta oziroma samopostrežne trgovine, da bi tako zajezili ta odliv z večjimi trgovskimi zmogljivostmi, večjo izbiro blaga in boljšo postrežbo v domačem kraju.

Samopostrežna trgovina, ali kot jo imenujemo P MARKET, je najsodobnejše opremljena z vsemi tehničnimi pripomočki za hitro in kvalitetno postrežbo ter vskladiščenje blaga. Poleg vseh osnovnih živih prodajajo tudi pakirano sveže meso in meso na klasičen način po želji in izbiri potrošnikov. Prodajajo tudi sadje in zelenjavo, kruh, mleko in mlečne izdelke, kakor tudi gospodinjske pripomočke in vsakdanje predmete široke potrošnje. Poleg trgovine je bife, kjer prodajajo poleg kave in pijač tudi topla jedila in enolončnice. V letnem času bodo dejavnost bifeja razši-

rili tudi na zunanji plato, kjer bodo gostje postreženi pri mizah.

Ker je objekt turističnega značaja, je v njem tudi menjalnica, pri plačilu s tujimi denarnimi sredstvi pa imajo kupci industrijskega blaga tudi 10 % popust. Trgovina bo poslovala po non stop sistemu in bo odprta tudi v nedeljah dopoldan.

Ob otvoritvi je spregovoril predsednik delavskega sveta »Prehrane« tov. Godec in prosil predsednika skupščine občine Jesenice Ludvika Slamnika, da je simbolično odprl trgovino. Kolektiv P MARKET je nagradil prve nakupovalce in sicer Franeko Volčini, Anteja Baza in Richarda Casagrande s praktičnimi darili.

Gostje so si po otvoritvi ogledali novo trgovino

Izdelava patentirane žice

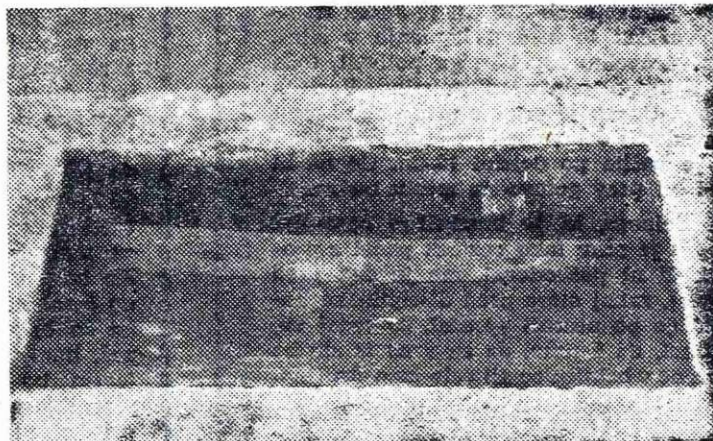
(Nadaljevanje s 3. strani)

najprej kupimo nov stroj, vse ostalo pred in za strojem pa zaupamo domačim podjetjem, ki pa svoje naloge opravijo pogosto pomanjkljivo in nekvalitetno. Samo v našem obratu imamo precej primerov, da smo nabavili neodgovarjajoče naprave (bela pločevina, bobnasta lužilna naprava) in še nekatere druge manjše naprave. Kako naj potem obrat izpolni svoje planske obveznosti, če ima težave s stroji ter pomanjkanjem odgovarjajočega vložnega materiala in končno tudi z nagrajevanjem. Za lažje razumevanje naj povem, da smo letni plan v hladni valjarni izpolnili s 102,76 %, v žičarni pa z 98,44 %, toda odstotek gibljivega dela za obdobje januar—november 1965 je bil 114,89, povprečje železarne v istem obdobju pa 133,36 %. Dodam naj še, da smo vso patentirano žico ter prokron jekla in ostale kvalitete predelali, kar

smo dobili iz naših valjarn. Kje so torej vzroki, da nismo izdelali več patentirane žice? Tudi fotografija, ki jo objavljamo v današnji številki kaže žico, ki je pripravljena za predelavo na žičarskem stroju. Žica že razpoka pri prvem patentiranju in luženju. Kritika je dobronamerna, hotel pa sem samo opozoriti, da se tako ne sme delati, če hočemo imeti kvalitetno proizvodnjo, zato pričakujem, da mi tovariši, ki so zaposleni pri novi ASEA peči in vsi ostali, ki imajo opravka s kvalitetno proizvodnjo, ne bodo zamerili, ampak bodo upoštevali tudi težave, ki jih imamo v žičarni pri proizvodnji patentirane žice.

Anton Salika

Dopisujte v »Železarja«

BO MORAL RES NEKDO ZLOMITI NOGO? — Pred vhodom v stavbo nasproti glavne pisarne, kjer ima svoje prostore IBM oddelek, je že dalj časa skoraj odkrit jašek oziroma zavarovan le s provizoričnim lesenim pokrovom, na katerega pa ni varno stopiti, saj ena deska manjka in je ves naolmljen. Kljub temu, da je bilo že večkrat javljeno, naj bi namestili kovinsko mrežo, se za to nihče ne zmeni. Ali si bo res moral nekdo zlomiti nogo, da bomo jašek pokrili tako kot je treba in kot zahtevajo predpisi!

Razvoj meščanske šole

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Počitniška zveza ni bila na šoli organizirana, prav tako tudi ne telovadno društvo »Šolski sokol«. V prvem polletju ni bilo telovadbe zaradi pomanjkanja telovadnega učitelja in po vojaštvu zasedene telovadnice, pač pa je 106 učencev redno telovadilo pri Sokolskem društvu in 75 učencev pri fantovskih in dekliških krožkih. Sicer pa je mladina poleti zahajala v gore, pozimi pa se sankala, smučala in drsala. Lastne smuči ima 134 učencev in 62 učenk, smučati pa se zna 186 učencev in 120 učenk.

Spremembe v učiteljskem zboru: Milaklara-Maksimović Marija sestra srbske pesnice Desanke Maksimović, op.) je bila z drž. realne gimnazije v

Kruševcu, Srbija, premeščena na meščansko šolo na Jesenicah; absolvent višje pedagoške šole v Zagrebu Gabrijel Zemlja je bil z osnovne šole v Tepanju pri Slov. Konjicah premeščen na jeseniško osnovno šolo in dodeljen meščanski šoli; diplomirani filozof dr. Danilo Viher, diplomirani filozof Bogomir Lumbar in diplomirani filozof Miroslav Pušljar so bili nameščeni na jeseniško osnovno šolo, a dodeljeni meščanski šoli, vsi med prvim polletjem; prav tako je bil nameščen na osnovno šolo in dodeljen meščanski šoli učiteljski pripravnik, absolvent enoletnega tečaja za telesno vzgojo v Beogradu Ivan Filipič, ki je nastopil službo 4. marca 1940

(od tega dne so učenci zopet telovadili! op.). Že med velikimi počitnicami leta 1940 je bil bivši profesor gimnazije v Ptuju Srečko Baraga reaktiviran in nastavljen na meščansko šolo Jesenice.

Poleg daljših bolezenskih dopustov so bili na enomesečnih orožnih vajah kar štirje: Bogdan Uratarič, Bogomir Lumbar (oba med šolskim letom), Srečko Baraga in Franjo Klavara pa med poletnimi počitnicami.

Zavod je nadzoroval Marko Bajuk, inšpektor prosvetnega oddelka banške uprave v Ljubljani.

Dvajseto šolsko leto — jubilejno je bilo zadnje, ki se je v redu končalo... »V dvajsetih letih je na šoli delovalo 52 učnih oseb. Sedaj je na šoli 17 učnih oseb za 11 razredov.

V preteklih 14 letih, odkar obstoja četrti razred (leta 1923/24 in 1925/26 ni bilo končnih izpitov), je opravilo končni izpit 586 (281 in 305) učencev.

Šola upa, da bo svojo petindvajsetletnico praznovala že v novi zgradbi, optimistično končuje šolski kro-

nist jubilejno številko in hkrati zadnjo...

Zadnje — enaindvajseto šolsko leto 1940/41 — V prvih treh dneh septembra se je vpisalo 524 (255 in 269) učencev in sicer:

v prvi razred 100 učencev in 95 učenk, skupaj 195, štirje oddelki
v drugi razred 75 učencev in 82 učenk, skupaj 157, štirje oddelki
v tretji razred 42 učencev in 50 učenk, skupaj 92, dva oddelka
v četrti razred 38 učencev in 42 učenk, skupaj 80, dva oddelka.

V zadnjem šolskem letu se je vpisalo največ učencev. Zato je bilo tudi 12 oddelkov. Obe števili sta najvišji od ustanovitve meščanske šole pa do njenega žalostnega konca, ko sta Jesenice zasedla dva okupatorja, fašistični in nacistični, prvi v rokavicah, drugi v škornjih...

Šolnina: celo šolnino je plačalo 105 (52 in 53) učencev v skupnem znesku 6187,50 dinarjev; polovično 27 (12 in 15) učencev v skupnem znesku (nadaljev. na 12. strani)

Letos prvič pokal Vitranca

Niti mesec dni nas ne loči več od največje prireditve alpskega smučanja pri nas, velikega FIS-A tekmovanja v Kranjski gori za moške, ki ga letos prvič imenujejo pokal Vitranca. Organizacijski odbor se trudi, da bi kljub finančnim težavam privabil na smučišča Vitranca čim več tujih tekmovalcev in s tem še povečal ugled tekmovanja v tujini. Na vse strani so poslali vabila, na katera že prihajajo odgovori. Do sedaj so že uradno potrdili udeležbo Anglija (5 tekmovalcev), Švica (6 tekmovalcev) in Madžarska (3 tekmovalci). Neuradno, toda zagotovo pridejo na pobočje Vitranca smučarji Avstrije na čelu z letošnjim najuspešnejšim tekmovalcem in zmagovalcem Lauberhorna in Kitzbühla Karlom Schranzem. V avstrijski ekipi bo tudi odlični Digruber, ki se letos kar uspešno prebija med sam vrh svetovne elite. Skupno

pričakujejo organizatorji okoli 50 tekmovalcev, z Jugoslovani vred, ki bodo razumljivo najmočnejše zastopani. Na pobočjih Vitranca je dovolj snega, toda organizatorji kljub temu še pripravljajo in utrjujejo progro ter širijo ozka grla na smučiščih, da bi jih slučajno kakšno južno vreme ne presenetilo.

Od tekmovanja, kakor smo zapisali, nas loči le še slab mesec. Imeli so problem glede pokrovitelja, končno pa je to dolžnost prevzelo podjetje »Delamaris« iz Izole. Ker se ljubitelji smučanja vedno bolj zanimajo za Kranjsko goro, jim v zadnjem času največ preglavic dela parkirni prostor. Predstavnik Milice je na ponedeljkovi seji povedal, da morajo parkirne prostore urediti Turistično društvo Kr. gora in gostinski obrati. Istočasno je predlagal, da naj se organizacijski odbor poveže s planškim komitejem

in bi tako skupaj uredila parkirne prostore za več tisoč avtomobilov. Omenjeni predlog je utemeljil, da je jesensko deževno neurje v Planici odneslo dobršen del parkirišča pri skakalnici, zato bodo morali nekateri obiskovalci Planice pustiti svoja vozila že v Kranjski gori.

Vsi tekmovalci bodo nastajeni v hotelih »Prisank«, »Erika« in motelu, če pa bo obisk le prevelik, bodo nekatere tekmovalce namestili po privatnih sobah. V zadnjih dneh je organizacijski odbor dobil tudi že prve novinarske prijave. Francoska časopisna agencija FP je zaprosila organizatorje, da naj jim rezervirajo posebno telefonsko linijo, da bodo dogodke z Vitranca neovirano posredovali domov. Kakor vidimo, ima organizacijski odbor polne roke dela in mora rešiti še vrsto problemov. P. K.

Občni zbor TVD Partizan Jesenice

V soboto, 29. januarja, je bil občni zbor TVD Partizan Jesenice. Udeležilo se ga je okrog 80 ljubiteljev te dejavnosti, da bi se pomenili o dosedanjem delu in prihodnjih nalogah. TVD Partizan Jesenice je največje tovrstno društvo v občini, pa tudi eno najbolj delovnih. Na zboru so se temeljito pomenili o dosedanjih uspehih pri temeljni telovadbi, ki je glavna in osnovna naloga društva, o delu sekcij, ki jih društvo ima in o vseh problemih tako strokovnega vodstva kot vodniškega kadra, ki so zelo pereči. Trenutno vključuje društvo v svojih vrstah 597 članov, od tega kar 485 aktivnih. Število članstva so prav v preteklem letu precej povečali, kar je lep uspeh posebno v sedanjem času, ko vedno ugotavljamo, da je mladino težko pridobiti in jo navdušiti za kakršnokoli resno delo.

Sobotni občni zbor je pokazal, da je društvo zelo aktivno, da pa za ves trud in prizadevanje ne najde pravega razumevanja in priznanja. Žal pa se njihovega občnega zbora niso udeležili sicer povabljeni predstavniki družbene političnih organizacij, razen predstavnika iz Ljubljane.

Program za prihodnje leto je precej bogat. TVD Partizan Jesenice bo sodelovalo z vsemi vrstami na republiškem prvenstvu v orodni telovad-

bi. Že v februarju bodo začeli s tečajem za vodnike, kjer bodo obravnavali vse, kar je vsakemu vodniku nujno potrebno. Izvedli bodo tudi dve akademiji — za dan mladosti na letnem telovadišču pred domom TVD Partizan in za dan JLA v dvorani. Predviden je tudi društven orientacijski pohod, na izletu pa bi se člani pomerili v smučanju in sankanju. Za zaključek polletnega dela v juniju imajo predviden mnogoboj v vajah na orodju, ki bo obenem društveno prvenstvo in na katerega bodo povabili tudi nekatera druga društva. Člani TVD Partizan pa bodo sodelovali tudi na raznih drugih prireditvah kot so tekmovanje za pokal »Dela«, spomladanski in jesenski kros, ki ga prireja Občinska zveza za telesno kulturo, Pohod ob žici, okupirane Ljubljane in podobno.

Vse te naloge bo po najboljših močeh skušal uresničiti nov 17-članski upravni odbor, ki so ga izvolili in ki mu bo tudi v prihodnje verjetno predsedoval dosedanj predsednik Tone Dolenc.

- jn

Obvestilo občanom terena Podmežaklja

Občane terena Podmežaklja, ki so se zanimali oziroma predlagali uvedbo avtobusne linije Hermanov most—Podmežaklja—Blejska Dobrava, obveščamo, da je krajevna skupnost prejela odgovor, da avtobusno podjetje Ljubljana transport ne more uvesti predlagane avtobusne proge zaradi nizkih in ozkih podvozov. Avtobusi znamke FAP so za te podvoze preozki, manjših vozil pa podjetje nima na razpolago.

Krajevna skupnost

Letni obračun Svobode v Žirovnici in na Javorniku

Preteklo soboto so imeli Svobodaši v Žirovnici in na Javorniku delovne konference, na katerih so pregledali dosedanje delo in sprejeli delovni program za letos.

V Žirovnici so na delovni konferenci ugotovili, da je bilo delo v posameznih odsekih zelo pestro in razgibano. Imeli so 16 predavanj, 10 filmskih večerov, 22 dramskih predstav, 6 nastopov pevskega zbora in 7 nastopov godbenikov, 6 družabnih večerov, razen tega pa še proslave in gostovanja drugih društev, torej v celoti 81 prireditvev. Podatek je razveseljiv in tudi njihov delovni program kaže, da bo prihodnja sezona zelo pestra, saj predvidevajo 5 premier dramskega odseka in prav toliko koncertov. V načrtu imajo še 16 predavanj, 6 filmskih večerov, pionirski dramski tečaj, maskerski tečaj za igralce, izlete v bližnjo okolico in 10 družabnih večerov. Se najbolj so zadovoljni z delom dramskega odseka, saj so pripravili pod vodstvom režiserja Cirila Vistra in Julke Dolžanove: Finžgarjevega »Divjega lovca«, »Pehto«, »Tri vaške svetnike«, »Pariško komuno« in »Sneguljico«, medtem ko je bila Finžgarjeva igra »Veriga« odigrana že v letu 1964. V Žirovnici imajo tudi to prednost, da lahko ob lepem vremenu igrajo na prostem v Glenci. Ugotovili so, da si je 22 predstav ogledalo povprečno po 266 gledalcev.

Na Javorniku je upravni odbor Svobode posvetil veliko pozornosti delu posameznih odsekov. Za godbo so nabavili nekaj potrebnih instrumentov in prav sedaj pripravljajo celovečerni koncert. Pevski zbor je kljub bolezni pevovodje nadaljeval s svojim delom ter dosegel nekaj lepih uspehov doma in v zamejstvu. V zadnjem času so vrste pevskega zbora pomnožili mlajši pevci, največ zaslug za uspešno delo pa

ima pozhrtvovalni pevovodja Polde Mejač, ki se trenutno zdravi v bolnišnici. Njemu in igralcu dramskega odseka Radu Rajnhardu so poslali pozdravno pismo. Igralska skupina pripravlja komedijo »Glavni dobitek«, pozneje pa

O delu Krajevne skupnosti Podmežaklja

V petek, 28. januarja, je svet Krajevne skupnosti Podmežaklja organiziral zbor volivcev, na katerem je o delu skupnosti obširno poročal Franc Gasar. Imajo 8 komisij in poravnalni svet, dogradili so stavbo, v kateri imajo svoje prostore množične organizacije. Tako se je vrednost njihovih osnovnih sredstev povečala za 12 milijonov din. Z delom posameznih komisij so bili zadovoljni, kljub težavam pri delu. Občani so v razpravi dokazali, da se zanimajo za delo Krajevne skupnosti, iz zaključkov pa je razvidna razgibanost ter naloge, ki jih bodo morali opraviti v letošnjem letu. Na zboru volivcev so potrdili poročilo predsednika, računskega sektorja in predlog predračuna stroškov za leto 1966. Ugotavljajo, da bo treba povečati prostore, s katerimi razpolaga otroški vrtec »Mare Šivic«, razen tega pa predlagajo, da stanovanjsko podjetje čimprej prične z delom, ker zastoj zaradi ukinitve servisnih dejavnosti že škoduje stanovanjskemu fondu, hišni sveti pa tudi nimajo dovolj sredstev za solidno vzdrževanje stanovanj in tako nastaja gospodarska škoda. Stanovanjskemu podjetju tudi predlagajo, da izdela daljši perspektivni program popravil in vzdrževanje hiš, pri-

nameravajo pripraviti še spevoigro ali opereto, pri kateri naj bi sodelovali vsi aktivni člani Svobode. Na delovni konferenci so v razpravi posvetili največ pozornosti pomlajevanju odsekov ter izgradnji kulturnega doma. Hkrati so se poslovlili od dolgoletnega predsednika Janka Orešnika, ki odhaja na novo službeno mesto v Medvode.

oritetni red pa naj pripravi posebna strokovna komisija. Ob zaključku naj omenimo še predlog zbora volivcev, da naj bi železarna namesto sedanje male prodaje odprla trgovino z železnimi izdelki, kjer bi lahko člani kolektiva

prejeli potreben material. Ugotavljajo tudi, da velike količine prahu in plina škodujejo pločevinastim streham in žlebovom, težko pa dobijo ustrezno pločevino za zamenjavo kljub temu, da jo izdelujemo na Jesenicah.

PA BREZ ZAMERE

Pred kratkim so vzdolž ceste I. reda namestili panoje z reklamnimi napisi, ki opozarjajo na svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Žal ti napisi motijo nekatere prebivalce našega kraja in si jih predstavljajo kot zanimive tarče, da jih obmetavajo kamenjem ali drugimi predmeti. Tako so neznanci uničili pano na križišču, kjer se odcepi cesta proti Koroški Beli. Prav bi bilo, da starši in učitelji opozarjajo otroke, da takšni napisi niso namenjeni za razposajeno igro, razen tega pa niso bili poceni. Vsak razvit pano z reklamnim napisom pomeni tudi materialno škodo.

Kuhalnik pridno brni in voda vre, ko kuhamo kosilo pri koči Requin. Namenjeni smo na Col di Midi. Ves dan nam vzame pešačenje po ledenikih in ko sonce zahaja za Dome du Gouter, stojimo pred staro Cabano na sedlu, ki nam bo nudila zavetje za to noč.

Drugo jutro nas preseneti gosta megla, iz katere narahlo naletava sneg. Šele približno dve uri pozneje se malo zjasni in odločimo se za zapadni greben Aiguille di Midi. Še eno noč bomo prespali na sedlu. Toda drugo jutro je vreme še slabše, zato pobereemo opremo in po ledenikih navzdol. Popoldne smo že pri šotorih. Zjutraj naslednjega dne pa je kot nalašč kristalno čisto nebo brez oblaka in gore se blešijo še bolj zapeljivo kot drugokrat. Tine in Boris se odločita za Bonattijev steber v Druju in odideta kmalu po kosilu pod steno spat. Ostali prespimo še eno noč v šotorih, drugo jutro pa za spremembo z vzpenjačo na Aiguille di Midi. Z Joštom se odločiva za kratko smer Eperon du Kozmik v stenah nad sedlom. Dvesto metrov je visoka. Natanko na sredi preče gladke plati metrska streha. Prijetno tehnično plezanje po previsnih počeh. Popoldan sva že na sedlu. Zgodaj se odpraviva spat, kajti naš cilj za drugi dan je Mont Blanc, najvišji vrh naše celine. Vstanemo malo po polnoči in prvi svit nas ujame, ko grizemo kolena v strmini pod vrhom Mont Maudit. Ob devetih pa si že sežemo v roke na vrhu Mont Blanca (4810 m). Sestopamo po isti poti nazaj na sedlo in tokrat zopet peš v dolino. V taboru pa nas čaka neprijetno presenečenje. Tineta in Boris se ni z Druja. Nehote pomislimo, da je nekaj narobe.

Naslednji dan, v nedeljo, dežuje in ni izgledov na izboljšanje. Tovarišev še vedno ni. V ponedeljek pa smo že prepričani, da se je zgodila nesreča. Vrhovi so odeli v svež snežni plašč. S Stanetom odideva pod steno Druja, kjer pa na najino veliko veselje ugotoviva, da tovariša napredujeta in ne rabita pomoči. Vendar pa nista predvidevala poslabšanja vremena, do katerega je prišlo še isti dan popoldan. Zaradi novih snežnih padavin sta bila prisiljena 150 m pod vrhom in praktično na vrhu težav poklicati na pomoč. V terek so prišli v koč Scharpua pod Drujem reševalci iz vojaške alpinistične šole v Chamonixu. Vodil jih je priznani polkovnik Goune. Toda v sredo zaradi velikih količin snega ni bilo mogoče kaj ukreniti. Zato so reševalci vstopili v steno šele v četrtek zjutraj. Reševanje je potekalo brezhibno in lahko smo občudovali plezalne sposobnosti francoskih gorskih vodnikov. Tako sta po osmih dneh ujetništva v steni Tine in Boris sestopila v spremstvu vodnikov v dolino.

Ker zaradi snega ni bilo več mogoče misliti na kakšen

vzpon, smo pospravili šotore in se pripravili za odhod.

Ko smo skozi okna vlaka zrl nazaj proti goram, so jih zakrivali težki svinčeni sivi oblaki. Le Dru je s svojim belim koničastim vrhom predrl mračno sivino kot nemi stražar pred gorami, ki nam sedaj niso več tuje. Mogoče pa se je poslavljajal od Tineta in Borisa, ki sta se tam gori naučila pravilno ceniti naj-

večje človekovo bogastvo — življenje.

Čudovite so te gore nad Chamonijem, vendar so nam misli uhajale vztrajno, bolj ko smo se bližali domovini, v domače gore, stene in grebene.

Za to prijetno doživetje v francoskih Alpah pa se moram zahvaliti AO Jesenice in seveda Planinski zvezi Slovenije, ki je odpravo organizirala.

KONEC

Simfonični orkester je svoj obstoj opravičil

Ob večeru valčkov, ki ga je priredil v ponedeljek zvečer v Čufarjevem gledališču simfonični orkester jeseniške glasbene šole, je bila po dolgem času dvorana spet polno zasedena. Prve je privabila potreba po tovrstnem kulturnem užitku, druge prijetne melodije valčkov, tretje pa najbrž radovednost. Prišli so prav gotovo vsi na svoj račun. Simfonični orkester, ki ga sestavljajo gojenci in pedagogi glasbene šole ter nekateri godbeniki jeseniške in javorniške Svobode ter ga vodi Rado Kleč, je s svojim prvim nastopom dokazal, da so dobile Jesenice končno instrumentalni ansambel, ki bo sposoben prirediti redne koncerte, kakršnih smo zadnja leta pogrešali.

Že prvi koncert je bil na kvalitetni ravni, kakršne dosedanja leta podobno sestavljeni orkestri še niso dosegli. To je vsekakor zasluga dirigenta Rada Kleča, pa tudi zasluga discipline članov orkestra, ki so jo dosegli z delnim honoriranjem vaj.

Kritične poslušalce manjši spodrsljaji prav gotovo niso motili, ker pač vedo, da deluje orkester šele nekaj mesecev in da ga sestavljajo povprečni gojenci glasbene šole. Poleg simfoničnega orkestra je sodeloval na tem koncertu tudi združeni zbor pevcev in pevk jeseniške in javorniške Svobode ter pevskega zbora martinarne. Koncert pa je pridobil na vrednosti predvsem z nastopom članice ljubljanske opere Sonje Hočvarjeve, ki je sodelovala kot solist pri treh valčkih.

Program je obsegal v prvem in drugem delu po štiri valčke. Prvi del je orkester začel s Fučikovim valčkom »Zimski viharji«, ki mu je sldeil Nedbalov »Kavalir« iz izoperete »Poljska kri«. Po J. Straussovem »Rože z jugs« je prvi del koncerta zaklju-

čila Sonja Hočvarjeva, ki je zapela ob spremljavi zbora in orkestra J. Straussove »Pripovedke z dunajskega gozda«. Solistka in vsi nastopajoči so bili deležni navdušenega priznanja poslušalcev.

V drugem delu smo najprej slišali Lehajrev valček »Ciganska ljubezen«, ki mu je sledil J. Strauss valček »Pomladni zvoki« s solistko Sonjo Hočvarjevo. Po Waldeuflovem valčku »Najljubši« je v zadnji točki zopet nastopila sopranistka Hočvarjeva, ki je zapela ob spremljavi orkestra in zbora »Vaške lastovke Josefa Straussa.

Tudi na koncu so bili vsi nastopajoči deležni navdušenega priznanja poslušalcev, ki so v celoti napolnili dvorano gledališča »Tone Čufar«. Uspeh ponedeljkovega koncerta naj bo v spodbudo vsem nastopajočim, da bi Jeseničanom čimprej pripravili enako prireditev, saj so dokazali, da si jih želijo. Prav pa bi bilo, da bi že naštudirani program posredovali tudi drugim, predvsem jeseniški in okoliški šolski mladini.

Počitnice za študij in počitek

Minile so polletne počitnice, ki so v glavnem namenjene za počitek učencev in predavateljev. Kakor na mnogih šolah, so tudi na naši poklicni industrijski in tehnični srednji šoli učenci in predavatelji izkoristili letošnje polletne počitnice najprej za študij in šele nato za počitek.

Ravnateljstvo šol je organiziralo v prvem tednu počitnic seminar za predavatelje. Na seminarju so predavali nekateri člani predavateljskega zbora, ki studirajo izredno na ljubljanski oziroma na reški pedagoški akademiji. Skrbno pripravljena predava-

nja z naslovi: zakonitosti učenja, problemi ocenjevanja, obdelava testa oziroma preizkusa znanja, metode ocenjevanja zaposlenih, naloge vzgoje, faktorji vzgoje in načela ter metode vzgoje, so bila toliko bolj zanimiva, ker so predavali svoji svojim.

Učnovzgojno osebje strokovnih šol ŽIC je izkoristilo prvi teden polletnih počitnic za lastno izpopolnitev, v drugem pa si privoščilo izlete, izkoristilo čudovite dneve letošnje zime in se tako pripravilo duševno in telesno na še zahtevnejše delo v drugem polletju.

P. U.

Stanje na področju strokovnega šolstva

(Nadaljevanje in konec)

2. Stališče do strokovnega šolstva je najlepše ilustrirano z načinom njegovega financiranja. Uspeli smo zagotoviti kolikor toliko zadostna in sigurna sredstva za osnovne šole, gimnazije ter visoko šolstvo, nikakor pa posredno za gospodarstvo in družbene službe. Vsi smo priča, kako se ta problem rešuje. Izkušnje iz dneva v dan potrjujejo, da je potrebna kadrovska politika in da strokovno šolstvo ne moremo prepustiti golemu prakticističnemu gledanju, to še tembolj, ker nimamo pregleda čez potrebe v sedanjosti, še manj pa v bodočnosti. Ali je zato opravičen strah pred »hiperprodukcijo« mladih strokovno izobraženih ljudi.

3. Značilno je, da smo že pred leti uspeli predpisati pogoje za verifikacijo gimnazij. Zakaj enako ne ravnamo za strokovne šole? S tem smo ponovno privilegirali eno izmed šol druge stopnje. Kakšen uspeh je rodil ta predpis, smo lepo videli v veliki skrbni vseh odgovornih činiteljev, da so čimprej zadostili zahtevam in s tem dosegli družbeno priznanje. Tako so te šole dobile vse pogoje za uspešno delo, kar je vsekakor prav. Izgleda pa, da za ostale izobraževalne ustanove nihče ne skrbi. Odvisne so od dobre volje onih, ki jim odmerjajo samo sredstva za njihovo osnovno dejavnost, da ne govorimo o modernizaciji teh šol in o potrebnih novogradnjah.

4. Hkrati z verifikacijo je določeno, kdo sme poučevati na gimnaziji. Kako je z učnimi kadri na strokovnih šolah? Kljub velikim potrebam na področju strokovnega izobraževanja nimamo v Sloveniji institucije, ki bi vzgajala ustrezne učne moči. Kar pogledamo, kdo vse poučuje zlasti na poklicnih šolah, da sploh ne govorimo o ustrezni pedagoški izobrazbi. Kakšen družbeni problem že naredimo, če na gimnaziji manjka samo en profesor!

5. Za splošno izobraževalne šole je dobro organizirana pedagoška svetovalna služba. Strokovne šole so prepuščene same sebi, ali pa so le na splošno pregledane. Svetovanja za pouk strokovnih predmetov pa skoraj ni. Tako delajo posamezniki ali učiteljski kolektivi po svoji najboljši volji, kakor pač vedo in znajo. Večjo skrb je pokazal za eksperimentalne poklicne šole le Zavod za strokovno izobraževanje SRS.

6. Mladino, ki se uči v strokovnih šolah, zapostavljamo tudi s samo organizacijo pouka in šolskim koledarjem. Zakaj delamo razliko med učenci šol druge stopnje že pri samih pouka prostih dnevih — počitnicah. Zlasti je prizadeta mladina, ki se uči za poklice. Ti delajo in se učijo najmanj 42 ur na teden. K temu še moramo prišteti

domače naloge in učenje. Tako zahtevamo od njih več kakor od odraslih, ki so v delovnem razmerju in so po delu prosti. Ne smemo pa jih primerjati v tem pogledu z njihovimi sovrstniki, ki obiskujejo družbeno privilegirane šole. Neredko se čudimo, kako se podcenjuje fizično delo, končno pa je to odraz diskriminacije, ki jo dopušča same strokovne šole. Kdo jih bo zaščitil?

7. Vse močnejše se uveljavlja na nekaterih osnovnih šolah praksa, da v zaključnih razredih pri nekaterih predmetih diferencirajo učence na tiste, ki bodo nadaljevali šolanje na gimnaziji in tiste, ki so namenjeni v poklicne šole. Prvim se običajno nudi dodatna pomoč, druge se pušča ob strani. S tem že tako mlade zaznamujemo in jih opredelimo za družbeno manj vredne. Saj slišimo pogosto podcenjevalno izjavo: »Za vajensko šolo bo že dober«.

8. Za pedagogiko in njeno znanost na Slovenskem so problemi strokovnega izobraževanja še vedno »tabula rasa« — in za nje ni zanimanja. Naj ilustriram samo revijo »Sodobna pedagogika«, ki še doslej ni objavila razprave s tega področja, čeprav je bilo poslanih, kolikor vem, nekaj ustreznih sestavkov.

Iz vsega navedenega je razvidno, kje so vzroki za tako stanje. Zato ni čudno, če se vedno več preprostih delavcev odloča, da njihovi sinovi ne bodo šli po njihovi poti, temveč naj obiskujejo šolo, ki je družbeno najbolj priznana in cenjena. Na drugi strani pa glede nadaljnega šolanja posnemajo vidne osebnosti gospodarskega in družbenega življenja, ki imajo največ zaslug, da so z zakoni in predpisi urejene le tiste vrste šole, za katere so bili sami neposredno zainteresirani. Zakaj bi ne, saj le ravna po pogovoru »bese-de mičejo, zgledi vlečejo«. Naše glave še niso dovolj prezračene, v njih so še močno zakoreninjena naziranja iz polpretekle dobe, čeprav jim skušamo dati socialistično etiketo. Marx med ostalimi v prej navedeni knjigi na strani 550 tudi pravi:

»Ni nobenega dvoma, da bo delavski razred, ko si bo osvojil politično oblast, kar je neizogibno, tudi praktičnemu in teoretičnemu tehnološkemu pouku v delavskih šolah pridobil mesto, ki mu pripada.«

Lorenčič

ZAHVALA

Kolektiv elektropeči in martinarne ter sindikalnemu odboru elektropeči se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Asim Dizdarevič

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

5. in 6. februarja ameriški barvni film **ROBIN HOOD**, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri

7. februarja ameriški barv. CS film **NAVARONSKA TOPOVA** ob 17. in 19.45

8. in 9. februarja ameriški VV film **EDEN KROMPIR, DVA KROMPIRJA**, ob 17. in 19. uri

10. februarja nemški film **ZALJUBLJENI DETEKTIVI**, ob 17. in 19. uri

11. februarja češki CS film **ATENTAT**, ob 17. in 19. uri

12. februarja ameriški barv. CS film **RAZPAD RIMSKEGA CESARSTVA**, ob 17. in 20. uri

Kino »PLAVŽ«

5. in 6. februarja ameriški VV film **EDEN KROMPIR, DVA KROMPIRJA**, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri

7. in 8. februarja ameriški barvni film **ROBIN HOOD**, ob 18. in 20. uri

9. februarja nemški film **ZALJUBLJENI DETEKTIVI**, ob 18. in 20. uri

10. in 11. februarja sovjetski barvni film **METEŽ**, ob 18. in 20. uri

12. februarja ameriški barv. CS film **ONA IN NJENI MOŽJE**, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

5. februarja italij.-franc. film **NORO MORJE**

6. februarja ameriški barv. film **HATARI**

9. februarja ameriški barv. film **ROBIN HOOD**

12. februarja ameriški VV film **EDEN KROMPIR, DVA KROMPIRJA**

Kino DOVJE

5. februarja ameriški barv. film **HATARI**

6. februarja italij.-franc. film **NORO MORJE**

10. februarja ameriški barv. film **ROBIN HOOD**

12. februarja sovj. barvni film **METEŽ**

Kino KOROŠKA BELA

5. februarja sovjetski barv. film **METEŽ**

6. februarja ameriški barv. CS film **KRALJICA KOLO-RADA**

7. februarja ameriški VV film **EDEN KROMPIR, DVA KROMPIRJA**

12. februarja češki CS film **ATENTAT**

Kino KRANJSKA GORA

5. februarja ameriški barv. CS film **KRALJICA KOLORA-DA**

6. februarja sovjetski barv. film **METEŽ**

10. februarja ameriški VV film **EDEN KROMPIR, DVA KROMPIRJA**

11. in 12. februarja ameriški barvni film **ROBIN HOOD**

Jugoslavija : Avstrija 3 : 4

V torek, 1. februarja, zvečer so imeli Jeseničani po dolgem odmoru spet priliko videti domače hokejiste. Reprezentanca Jugoslavije se je pomerila z enako ekipo Avstrije. Okrog 5000 gledalcev je bilo nezadovoljnih z igro Jugoslovancev, ki so to srečanje izgubili s 3:4 (0:2, 1:2, 2:0).

Prav gotovo smo več kot pričakovali, vsaj po razveseljivih vesteh o njihovih uspehih na turneji, od jugoslovanskih reprezentantov, ki naj bi se čez dober mesec dni potegovali za čimboljšo uvrstitev v B skupini na svetovnem prvenstvu. Bili smo razočarani, razen prvega napada (Felc, Tišler, Smolej) pravzaprav nismo videli ničesar posebnega. Na splošno bi lahko zapisali, da so Jugoslovani igrali raztrgano v napadu, da niso točno streljali, da pa jim ni primanjkovalo kondicije. To so pokazali v finišu v tretji tretjini, ki so jo tudi odločili v svojo korist. Žal je bil ta finiš prepazen in nismo mogli nadoknaditi vsega, kar so zamudili v prvi in drugi tretjini.

Prvi so bili uspešni Avstrijci in sicer v 10. minuti prve tretjine, ko je Del John ukanil Korantarja. V zadnji minuti te tretjine pa je Bacher povišal na 2:0.

V drugi tretjini je najprej B. Jan znižal na 1:2, toda prav med napadanjem Jugoslovancev so Avstrijci povedli s 3:1. Strelec je bil tokrat

König. Zaključek druge tretjine je spet pripadal Avstrijcem, ki so preko Katla povišali na 4:1.

Sele v zadnji tretjini so Jugoslovani napeli vse sile, da bi omilili rezultat. Najprej je Ivo Jan znižal na 2:4, štiri minute pred koncem pa Beravs iz gneče na 3:4. Toda na izenačujoči gol smo zaman čakali.

Upanje domačinov se torej ni uresničilo. Številni so bili prepričani v zmago Jugoslovancev in so zato še bolj razočarani zapuščali ledeni stadion pod Mežakljo. Srečanje sta vodila Avstrijec Moser in Jugoslovan Benedičič. -jn

Pionirji na Poljanah

V nedeljo, 30. januarja, je priredilo društvo TVD Partizan Blejska Dobrava na Poljanah društveno smučarsko tekmovanje v veleslalomu za pionirje, kjer so bili doseženi naslednji rezultati:

PIONIRJI od 7 do 10 let:
1. Bogdan Korošec, 2. Igor Arh, 3. Miro Rovani.

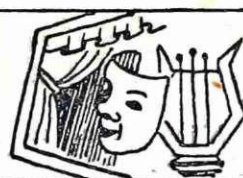
PIONIRJI od 10 do 14 let:
1. Edo Fülle, 2. Edo Kocjan, 3. Gregor Sodja.

PIONIRKE od 7 do 10 let:
1. Metka Grilc, 2. Tatjana Rovani, 3. Lucija Sodja.

PIONIRKE od 10 do 14 let:
1. Magda Jan 2. Violeta Grilc, 3. Nevenka Veskovič.

ŠPORT IN KULTURA

Hokej na ledu

Mladinsko prvenstvo Slovenije

V soboto, nedeljo in ponedeljek je bilo na drsališču pod Mežakljo mladinsko prvenstvo Slovenije v hokeju na ledu. Za naslov slovenskega prvaka so se pomerili mladinci Olimpije, Slavije iz Vevč in Jesenic. Najboljši so bili Olimpijci, Jeseničani pa zadnji. Borba za prvo mesto je bila zelo ogorčena, saj sta se Olimpija in Slavija razšli z neodločenim rezultatom 3:3. Ker po propozicijah odloča o razvrstitvi v takem primeru razlika v danih in prejetih golih, je postala prvak Slovenije ekipa Olimpije.

Oglejmo si to prvenstvo nekoliko pobliže. Jeseniški prvotigaši že deset let zaporedoma nosijo naslov državnega prvaka in obenem skoraj v celoti sestavljajo državno reprezentanco, ki se poteguje za čim boljšo uvrstitev v B skupini na svetovnem prvenstvu. Zato bi upravičeno pričakovali, da bo podobno tudi pri mladincih. Žal temu ni tako. Že dve leti nazaj pri mladincih ne poznamo uspehov. Sicer je res, da pravo mladinsko moštvo Jesenic, to je moštvo Kranjske gore, tekmuje v zvezni ligi, toda prav zaradi tega bi morali imeti še več mladih igralcev, ki bodo sposobni nadomestiti igralce obeh prvotigaških moštev kot je treba. Res je tudi, da so naši mladinci v primerjavi z mladinci Olimpije in Slavije fizično precej slabši, toda z boljšo tehniko in znanjem bi lahko ukanili tudi fizično močnejšega nasprotnika. Tega pa pri najmlajših jeseniških hokejistih nismo zasledili. Tudi na športno srečo se ne moremo izgovarjati. Verjetno pa bo res, da so mladi tekmovalci le nekoliko preveč podcenjevali nasprotnike, s katerimi na neuradnih srečanjih niso imeli preveč težav. Naj bo že kakorkoli, z izidi letošnjega mladinskega republiškega prvenstva ne moremo biti zadovoljni, posebno še, ker to ni prvič. Lani so odgovorni zatrdjevali, da so res nekoliko pozabili na mladino in da primanjkuje ustrezne opreme za vadbo. Letos se verjetno na to ne bomo mogli izgovoriti, saj so v skladišču HK Jesenice še drsalke. Krivda torej ni na opremi, ampak verjetno v vodenju in načrtovanju urjenju najmlajših.

Ob vsem tem bi se morali zavedati, da nameravamo na Jesenicah zgraditi moderno športno halo, ki bo veljala precej denarja, v glavnem ga bodo prispevali občani. Zato bi bilo treba še bolj skrbeti za čim boljši naraščaj, da se nam ne bo zgodilo, da bi bi imeli halo, hokejistov pa

ne. Primat jeseniških hokejistov je zaenkrat zares še trden in ga ne smemo prepustiti drugemu. Dobro pa vemo, da ni lahka pot na najvišjo stopnico, še težje pa se je na vrhu obdržati.

Seveda še ni vse zamujeno, še imamo čas, da na letošnji neuspeh mladincev na slovenskem prvenstvu vzpodbudi k intenzivnejšemu delu z mladino, k vzgoji mladih, najmlajših hokejistov, da bodo pravočasno sposobni nadomestiti svoje starejše kolege in zanesljivo obdržati hokejski primat na Jesenicah, ki so jugoslovanski hokej uveljavile tudi v tujini.

Za čim lepši izgled mesta

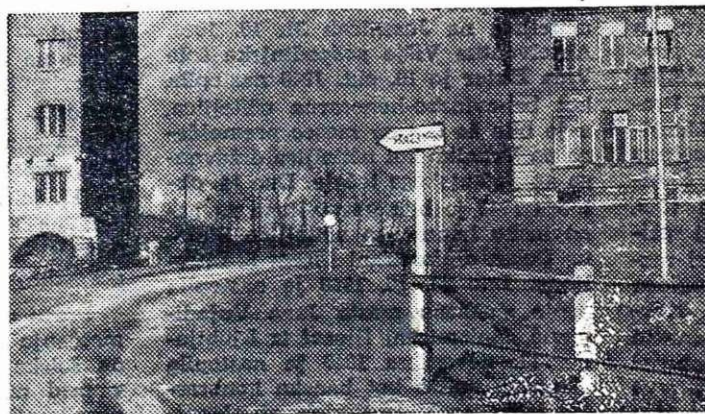
Na ponedeljkovi seji je odbor »Hokej 66« na Jesenicah dokončno sprejel predračune vseh komisij, iz katerih lahko vidimo, kaj vse bo storjeno na Jesenicah in v okolici za čim lepši izgled. Vse mesto bo okrašeno in oplešano z različnimi napismi in zastavami ter panoji. Na Mesarjevem travniku bo 8 m visok napis. Sredi Mežaklje nad kamnoolomom bo 12 m dolga palica s ploščico, ki se bo prižigala in ugašala. Pred železniško postajo bodo postavili 10 X 8 m velik pano, na katerem bo točen raspored srečanj in razobesili 21 zastav držav udeleženk letošnjega svetovnega prvenstva. V izloži »Zarje« (poleg banke) bo razstavljeno miniaturno hokejsko igrišče s hokejisti. Filatelisti si bodo tudi na Jesenicah lahko kupili serijo znamk in dobili poseben žig.

Precej bo novega tudi na igrišču, kjer bo dokončno urejena severna tribuna, postavljene posebne kabine za televizijske in radijske poročevalce in organizirane razne službe. Novinarski center bo v prostorih gledališča, kjer bo na voljo teleprinter za zvezo z Ljubljano in nekaj telefonov. Komisija za tisk bo že prihodnji teden iz

dala prvi bilten v slovenskem in angleškem jeziku, drugega pa tik pred začetkom prvenstva. Podobne biltenne bodo izdali tudi za vsako tekmo in ob zaključku prvenstva za vse tekme skupaj.

Pripomniti je treba, da bodo imele v času svetovnega prvenstva tudi trgovine posebni delovni čas, v nekaterih lokalih pa bodo poskrbeli za zabavo in ples. Priprave potekajo torej po vnaprej točno določenem načrtu, to pa je obenem tudi zagotovilo, da bo del svetovnega prvenstva v hokeju na ledu, ki je zaupan Jeseničanom, potekel tako kot je treba in kot smo si zamislili. P. K.

NA HOKEJ 66 ČEZ STARO SAVO — Zadnje dni so namestili smerne table, ki opozarjajo, kako lahko pridemo do hokejskega drsališča pod Mežakljo. Tako je tudi na križišču Ceste železarjev in Prešernove ceste postavljen napis, ki usmerja promet po Prešernovi cesti na drsališče. Že večkrat je bilo poudarjeno, da bo do svetovnega prvenstva urejen novi podvoz oziroma most čez Savo in da bo ves avtomobilski promet stekel po tej cestni povezavi. Mar tega ne bomo dočakali ali pa so prireditelji postavili te napise le za tekmo Jugoslavija : Avstrija? Na vsak način bi morali poskrbeti, da bo novi podvoz do svetovnega prvenstva izročen prometu in bi tako lahko izločili Prešernovo cesto, ki nam s svojimi luknjami prav gotovo ne dela časti, pa čeprav jih zasujemo s peskom.

Sankači valjarne 2400 so tekmovali

Kljub temu, da letošnja zima ni preveč radodarna s snegom, vsaj v našem predelu ne, je sindikalni odbor valjarne 2400 organiziral v nedeljo, 30. januarja, sankasiko in smučarsko tekmovanje v Javorniškem rovtu. Ob 9. uri se je tekmovalni komisiji na Pristavi prijavilo 28 tekmovalcev za sankanje in 9 tekmovalcev za veleslalom, ki so bili razdeljeni v dve starostni skupini do in nad 40 let.

Zanimivost letošnjega tekmovanja je bila v tem, ker smo prvič organizirali tekmovanje v veleslalomu in ker so bili za zmagovalce pripravljene prehodni pokali. Proga za sankanje je potekala od Meševca do Pristave. Bila je nekoliko krajša kot ponavadi, kajti toplo zimsko sonce je nižje od Pristave že opravilo svoje. Proga za veleslalom je bila postavljena od Vrvača do Pristave. Za smučarje amaterje, posebno za tiste, ki so imeli smuči po desetih letih spet na nogah, je bila proga precej zahtevna, tako da je včasih šlo več po zadnji plati kot pa po smučkah, vendar razen manjših prask večjih neizgodb ni bilo, kljub temu,

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame in stare mame

ANTONIJE BERAUS

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se od nje poslovili in jo spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se darovalcem cvetja in vencev, lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo ter sosedom za vsestransko pomoč.

Zalujoča hčerka Antonija s hčerko Nado, sinovi Lojze, Tone in Franci z družinami ter ostalo sorodstvo

da so gledalci lahko ugotovili, da se da tudi s smučmi brez neizgodb delati salto.

REZULTATI:

SANKANJE — do 40 let: 1. Andrej Razingar 1,59,5, 2. Rudi Noč 2,09,1, 3. Jaka Klinar 2,01,5.

— nad 40 let: 1. Martin Žvab 1,52,7, 2. Vinko Praprotnik 2,03,0, 3. Janko Smolej 2,08,4.

VELESALOM — do 40 let: 1. Rudi noč 39,6, 2. Jože Plemelj 50,4, 3. Mitja Petrič 54,3.

— nad 40 let: 1. Janko Smolej 0,41,7, 2. Vinko Praprotnik 1,06,8, 3. Martin Žvab 2,56,2.

Prvi trije v vsaki skupini so prejeli lepa praktična darila, zmagovalci pa prehodne pokale.

Tekmovalci so bili z organizacijo tekmovanja zadovoljni in si takih tekmovanj še želijo, vendar s še večjo udeležbo kot je bila letos, ki ni bila slaba.

V popoldanskih urah, ko smo se gredli na toplem soncu, smo bili enotnega mnenja, da ima Pristava vse pogoje za zgraditev zimskoletnega rekreacijskega centra Železarne Jesenice.

Martin Žvab

Personalne vesti

29 sprejetih delavcev, 3 sprejeti uslužbenci, 24. obratovanih delavcev in 2 obratovana uslužbenca.

Iz staleža uslužbencev je bilo odpisanih tudi 34 uslužbencev projektivnega biroja, ker se je le-ta osamosvojil.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI

Pavel Šoberl, 1907, Javornik I — 39 let v ŽJ; Ciril Triler, 1914, promet — 17 let v ŽJ; Poldka Mrak, 1908, plavž — 18 let v ŽJ; Tomaž Ravhekar, 1907, plavž — 41 let v ŽJ; Franc Trojar, 1912, promet — 26 let v ŽJ; Jože Sivec, 1913, plinska in vodna energija — 18 let v ŽJ; Andrej Zagar, 1904, Javornik I — 15 let v ŽJ; Rudolf Rozman, 1908, nabavna služba — 41 let v ŽJ in Avgust Jelen, 1910, OTK — 41 let v ŽJ.

Invalidsko je bil upokojen Anton Tušar, 1911, martinarna — 36 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI:

Franc Ravnik, 1908, splošni sektor — vodja registrature; Ignac Franko, 1921, GEŽ — kletar v Kazini; Anton Kac, 1910, mehanična delavnica — orodni kovač.

Svojcem naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE:

Andrej Gašperlin, 1926, vzdrževanje Javornik; Rasim Handžipasič, 1941, plavž; Sukrija Trešnjič, 1946, plavž; Branislav Vuksanović, 1939, plavž; Franc Bačar, 1913, promet; Kostadin Gudalović, 1937, žebeljarna; Sretko Piper, 1940, promet in Martin Preželj, 1936, promet.

ZAHODNA NEMČIJA.

Železarna Oberhausen AG bo pričela letos graditi novo kislikovo jeklarno, ki bo pričela obratovati predvidoma v letu 1968. Ta jeklarna bo imela mesečno proizvodno kapaciteto 130.000 ton, kar je za približno 40.000 ton več kot lahko sedaj proizvaja stara Thomasova jeklarna s šestimi Thomasovimi konvertorji.

Odnos pa tak!

Kakor povsod po svetu, tako bi morda kdo mislil, da tudi pri nas niso največji finančni deleži pri izvedbi smučarskih tekmovanj svetovnega merila izdelovalci športnega orodja in smučarji. Žal, to velja samo za tujino, pri nas ni tako.

Organizacijski odbor FIS-A tekmovanja v Kr. gori je poslal pismo prošnjo tovarni športnega orodja »ELAN«, da bi za časa tekmovanja na pobočjih Vitranca izobesila čim več reklame, ki bi priporočala njene izdelke. Toda odbor je dobil pismo zelo kratke vsebine. Tovarna »ELAN« odpoveduje vsakršno reklamo svojih izdelkov za časa prireditve. V pismu navaja, da že dovolj njene reklame visi na stebrih žičnice. Tak odnos tovarne športnega orodja »ELAN« iz Begunj do organizacijskega odbora zasluži vso grajo. Ali res njeni izdelki ne potrebujejo reklame? Ali so brezhbitni? Tudi če bi bilo to vse res, ne bi smeli ob taki priliki stati ob strani. V primeru, da tovarna »ELAN« ne bo popustila in bo ostala pri prvotni odločitvi, se bodo športni delavci Kranjske gore obrnili na tuje firme in na pobočjih Vitranca bodo viseli panoji s tujimi oznakami. Na zadnji seji so tudi sprejeli sklep, da med tekmovanjem ne bodo pustili na smučišče uniformirane »ELANOVE« ekipe. — P. K.

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi drage mame, tašče in babice

KATARINE KAVALAR s Hrušice

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v dnevih največje žalosti stali ob strani, nam pomagali in izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnico spremljali na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se dr. Viktorju Marčiču za zdravljenje.

Zahvaljujemo se Gasilskemu društvu za darovani venec.

Zahvaljujemo se vsem lastnikom osebnih avtomobilov za prevoz.

Zalujoči: sin Zdravko, snaha Vera, vnuka Zdravko in Andrejček

ZAHVALA

Ob nenadni smrti ljubljenice hčerke

ŠEČIRE KESEROVIČ

se iskreno zahvaljujem dr. Trampušu in dr. Tancarju za pomoč. Topla zahvala tudi hišnemu svetu Blejska Dobrava 123 in Ivanu Mitkovskemu za nesebično pomoč.

Zalujoča mati in oče

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarja Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

Razvoj meščanske šole

(Nadaljevanje z 8. strani)

751,75 din, ostali učenci so bili šolnine oproščeni.

Zadnje spremembe in zmede v zadnjem učiteljskem zboru: Profesor Srečko Baraga, ki je bil nastopil delovno mesto 31. julija 1940, je bil razrešen službovanja na Jesenicah 21. oktobra 1940, premeščen na prvo deško meščansko šolo, a dodeljen II. moški gimnaziji v Ljubljani. Profesorica Milakara — Marija Maksimović je bila na prošnjo premeščen na državno meščansko šolo v Škofji Loki, razrešena 31. avgusta 1940. Diplomirani filozof in učitelj pripravnik Bogomir Lumbar je bil razrešen 31. avgusta 1940 ter premeščen na ljudsko šolo v Maribor in dodeljen tamkajšnji I. deški meščanski šoli. Dipl. absolvent VPS Gabrijel Zemlja je bil z odlokom ministrstva prosvete premeščen na osnovno šolo

v Trzič ter dodeljen tamkajšnji meščanski šoli, a po brzojavnem nalogu istega ministrstva ni bil razrešen in z novim dekretom znova nameščen na meščanski šoli na Jesenicah. Dipl. filozofka Jožefa Varacha iz Kranja je nastopila kot meščansko-šolska učiteljica na Jesenicah 31. 10. 1940. Absolventka Višje gospodinske šole Vida Fister je 10. okt. 1940 nastopila kot banovinsko-honorarna učiteljica, a je bila že čez en mesec premeščen na Vrhniko kot učiteljica državne gospodinske šole. Dne 14. oktobra 1940 je bila nastavljen za banovinsko honorarno učiteljico Simona Dolar, diplomirani filozof iz Ljubljane. Dne 28. 10. 1940 je nastopila svoje službeno mesto Jana Vujadinović, diplomirani filozof iz Ljubljane, 13. novembra 1940 je nastopila službeno mesto kot banska honorarna učiteljica Vida Bizjak, absolvent-

ka Višje gospodinske šole; 7. novembra 1940 je bila premeščen z osnovne šole v Rovtuh pri Logatcu diplomirani absolvent VPS Silva Ukmar na osnovno šolo na Jesenicah ter dodeljena kot meščansko-šolska učiteljica meščanski šoli na Jesenicah. Meščansko-šolska učiteljica Jožica Erbežnik iz Kranja je nastopila na tukajšnji meščanski šoli 2. februarja 1941. Službovanja na Jesenicah je bila 15. februarja 1941 razrešena učiteljica ženskih ročnih del Amalija Černut — Povše, ker je bila premeščen na državno meščansko šolo v Zagorje. 11. januarja 1941 je nastopila kot državna honorarna učiteljica na tukajšnji šoli Silvestra Gril, diplomirani filozof iz Ljubljane. 11. januarja 1941 je nastopila kot državna honorarna učiteljica Marija Slokan — Germek, absolvent Višje gospodinske šole.

Prava zmeda v nameščanju in premeščanju skoraj skozi vse skrajšano šolsko leto, kar zadržno ni bilo v prid pouku in vzgoji ter učenim uspehom!

Iz šolskega koledarja:

Dne 21. oktobra 1940 so učenci in učiteljski zbor praznovali dvajsetletnico obstoja meščanske šole na Jesenicah. Po zahvalni maši v cerkvi na Savi se je mladina zbrala v šolski telovadnici, kjer je imel upravitelj slavnostni govor. Vsak učenec je dobil fotografijo šolskega poslopja. Brezplačni obisk kina je ta dan odpadel, ker podjetje ni moglo dobiti obljubljenega filma »Brezdomci«.

»Po odločbi krajevnega odbora za pasivno obrambo prebivalstva na Jesenicah je moška mladina višjih dveh razredov stanujoča na Jesenicah, obiskovala v počitnicah od 23. julija do 29. avgusta 1940 tečaj kemične službe zračne obrambe v primeru sovražnikovega zračnega napada na Jesenice. Tečaj je bil v prostorih meščanske šole. Vodil ga je ing. France Strojnik (KID), ki je v 12 predavanjih obravnaval načine, kako ugotavljamo in uničujemo bojne strupe, kako čistimo zastrupljene predmete, opis bojnih strupov in organizacijo kemične službe zračne obrambe. Udeleženci tega tečaja so bili nato razvrščeni v razne ekipe zračne obrambe.«